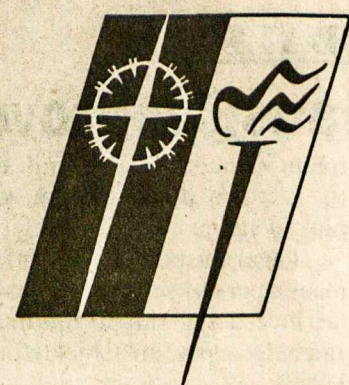

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (2850) 2004 OCTOBER-SPALIS 26 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Buvo ir nebėra...

Rudens šalnoms besidriekiant, vėl gėlių ir žvakučių mirgėjimai ant kapų primena mums du žodžius – buvo ir nebėra. Dar vakar kalbėjome, dar vakar...

VĖLINIŲ dieną tarsi susibėga visi išsakyti ir nuryti žodžiai, paliudijantys nepajudinamą tikrovę – buvo ir nebėra. Daug gražių ir jautrių posmų prirašyta apie Vėlines, daug įtikinančių minčių skleistą pamoksluose ir maldose, rodos, kasdien tik tuo ir tereikėtų gyventi, užtektų tos tikrovės (buvo ir nebėra), kurios pojūtis smigtų širdin giliau, vestų prie išvadų, kurioms pakeisti iš tikrųjų nieko kito nėra. Rodos, tai ir rodyklė turėtų būti be jokio kito pasirinkimo, nes ir kelias tėra vienas, ir tas pats visiems. Kiti keliai ne mums skirti. Artimųjų mirtys kaip skambučiai, kad būdume, kad nepamirštume, kas iš tikrųjų esame, kokią turimą nešame, kokią paliekame. Esame gyvenimo reikmių tvarkytojai, puikiai žinome, ko kasdien mums reikia, dirbame taip, kad nereikėtų niekam priekaištauti dėl mūsų įsipareigojimų stengtis gyventi, padėti kitiems, tikėtis geresnio rytojaus. Gyvenimas – džiaugsminga, maloni ir įdomi veikla, tačiau ribojama laiko ir mąstysenos. Apie tai galima negalvoti, galima bėgti nuo viso to, kas nepatinka, kas neaišku ar nesuprantama, tačiau nieko padaryti negalime, kad egzistencijos tikrovė keistųsi. Tai ne mūsų galioje, ne mūsų sritis. O klausimas kieno – tai jau verčia giliau pamąstyti. Jei patys tylime, kalba antkapiai – vienodai ir kuklūs, ir labai brangūs. Visi jie nieko naujo nepasako, tik kartoją ir kartoją tą patį, nenutyla nė Vėlinių diena praėjus...

IDŽIOJO virsmo tikrovė lekia ir per Sibiro taidgas, per ledynus ir išardytas jurtas, susmegusias žemes, per nežinomus ir niekieno nelankomus kapynynus... Ji suranda kiekvieną ir menkiausią žemės sklypelį, kur trūnėja laisvės kovotojų ar tremtinių kaulai. Nei brangios gėlės, nei puošnūs paminklai negali išsipirkti iš to amžinojo būties ir permainų vyksmo, kurio tikrieji liudininkai yra mūsų mirusieji, mūsų vyrai ir moterys, paguldę galvas kovose dėl laisvės ir tiesos. Su jais visais mes Vėlinių dieną labiausiai jungiamės ir numirę norime būti kartu. Užtat suprantamas ir palaikų judėjimas – vieni į Lietuvą, kiti į savąsias kapines, kad tik daugiau būtų tokių tautai reikšmingų taškų, žymių vietų, lietuviškai papuoštų kryžių. Tokiose savose vietose atgulę amžinam poilsiui dažniau prabyla į gyvuosius tais reikšmingais žodžiais – buvo ir nebėra. Kai šįandien iš-eivija jau skirstoma bangomis, matome, kaip akivaizdžiai ir dažnėjančiai atsisveikina su pasiliekančiais antrosios bangos išėiviai, po Antrojo pasaulinio karo pavadinanti DP vardu. Benamiai be vietos, be nieko, tik tėvynės meilę ir ilgę išsinešę, padėjo pagrindus visiems, čia po jų ateisiantiems. Ir žinotina, kad tie pagrindai ne vien tik pastatai, parapijos, organizacijos, finansinės institucijos. Tie pagrindai – kvietimas laikytis visiems išvien, neišsivadėti to, kas buvo brangu ir neparduodama mūsų tėvams ir protėviams. Didėjant antkapių skaičiui tartum daugėja ir balsų, kviečiančių nepasimesti, nepaklysti ieškojimų platybėse, nes kur benueitum, ką kitoniško bėpatatytum – vis tiek reikės sugrįžti, susilyginti su išėjusiais, kuriuos ypač prisimename ir pagerbiame Vėlinių dieną. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

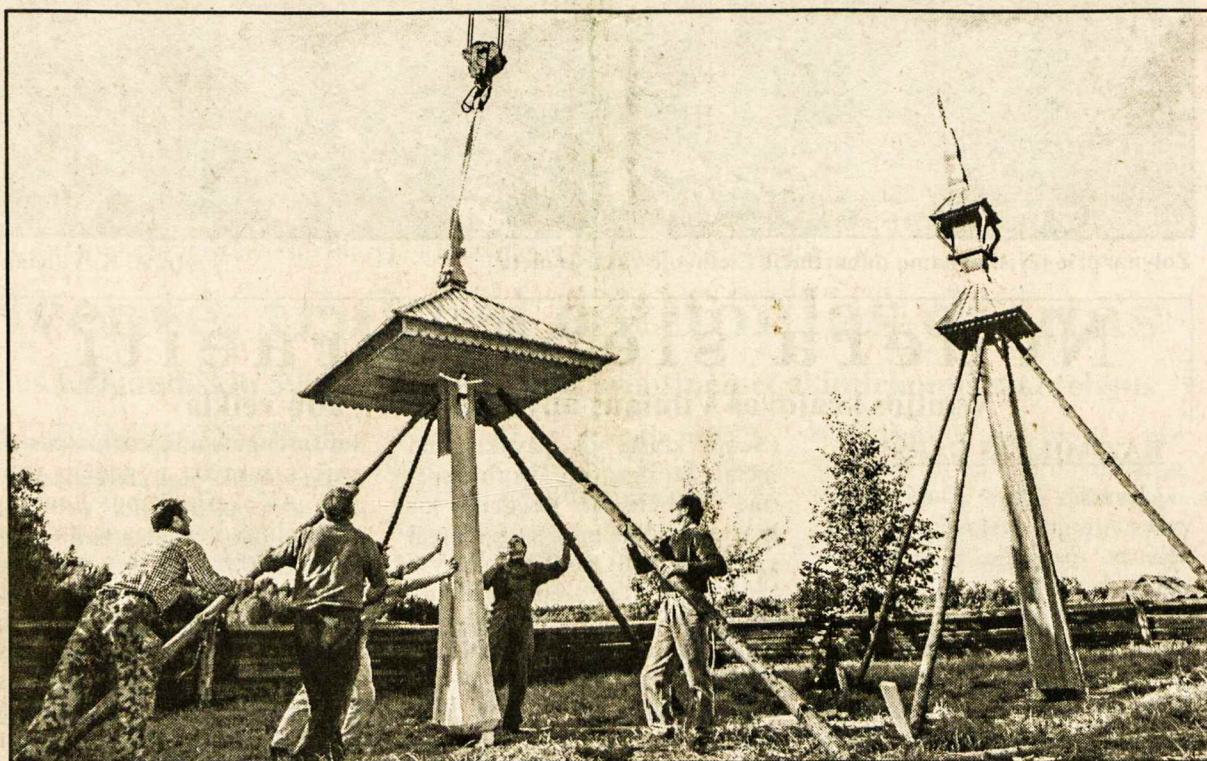
Vyriausybės nuolaida

Dar viena federacinės valdžios krizė praėjo, kai liberalų vadovaujamas koalicinis parlamentas vienbalsiai priėmė sosto kalbos papildą, kuriame numatyta persvarstyti pajamų mokesčių sumažinimą nedaug uždirbančioms šeimoms, praversti laisvą balsavimą parlamente dėl Kanados prisidėjimo prie JAV raketų gynybos sistemos, ieškoti būdų pertvarkyti federacinės valdžios rinkimus, mėginti sudaryti nepriklausomą biudžetą įstaigą ir užtikrinti, kad darbo drauda būtų naudinga patiems darbininkams. Spalio mėn. 7 d. Paul Martin vyriausybė gana griežtai atsisakė bet kokių pataisų dėl viešųjų darbų finansų pertvarkymo, tačiau ministras pirmininkas matydamas, kad vyriausybė gali netekti visuotinės parlamentarų daugumos pasitikėjimo ir galimo vyriausybės griuvimo, nusileido. Parlamento opozicija įrodė, kad koalicinė vyriausybė turi elgtis kiek kitaip, nei daugumos.

Sveikatos ministeris Ujjal Dosanjh tikisi pilno pranešimo apie gripo (influenzos) skiepų perteklių Kanadoje. Tikimasi, kad Kanada gali eksportuoti ga-

na didelį kiekį skiepų, tačiau nemanoma, kad jų pakaks visam JAV nepriteklui užpildyti. Kanados gyventojai yra raginami skiepytis dar prieš prasidedant gripo sezonui. 25 JAV gyventojai, iš įvairių valstijų, nepatenkinti vaistų kainomis, savo valstijose suorganizavo "Rx Express" protesto kelionę traukiniu į Kanadą. Kai kurie keliavo net 5000 km į Torontą su savo gydytojų receptais pirkti vaistų. Kelionė nepateisino visų išlaidų, kad ir pusiau mažesnėmis kainomis perkant vaistus Kanadoje, tačiau jų tikslas buvo tuo parodyti savo vyriausybei, netinkamai tvarkančiai vaistų pramonę ir importavimo politiką. JAV vyriausybė leidžia savo piliečiams apsirūpinti vaistais Kanadoje 3-jų mėnesių laikotarpiui. Vaistų ir skiepų reikalas buvo paliestas net ir kandidatų į JAV prezidentus debatuose.

Valstybės metinė apyskaita 2003 metams baigėsi kovo 31 d. Reikėjo daugiau kaip šešis mėnesius laukti galutinio pranešimo. Valstybės pajamos viršijo išlaidas 9,1 bil. dol. Šis perteklius buvo penkis kartus didesnis. (Nukelta į 6-tą psl.)

Rumšiškėse naujai pastatyti įvairaus stiliaus mediniai kryžiai

Nuotr. Ramūno Virkučio

Slapti dokumentai lietuvių rankose

Estijos prezidento Konstantino Pėts laiškus išgelbėjo lietuviai

VIDAS GRIGORAITS,
Lietuvos archyvų departamento
generalinis direktorius

1998 m. lapkričio 2 d. iš Kanados, Montrealio, atvykęs Antanas Keblys Estijos ambasadoje, užsuko į Lietuvos archyvų departamentą ir papasakojo apie taip ilgai paslaptįje laikytus įvykius. Jis prisiminė, kaip 1977 m. pirmą kartą po to, kai pasitraukė į Vakarus, išdrįso atvykti į Lietuvą. Tuo metu svarbiausias Antano Keblio tikslas buvo ap-lankyti tėvų kapus bei savo broliu Kazimierą ir Juozą, kurie buvo sugrįžę iš tremties. Jis nežinojo, kad jo pusbrolis, beje, irgi Antanas Keblys, prieškario Lietuvos kariuomenės leitenantas, vėliau Kretingos, Kėdainių gimnazijų mokytojas, kartu su Kęstučiu Stepšiu bei Estijos prezidentu Konstantinu Pėts sovietų valdžios buvo įkalintas Kazanėje. A. Keblys buvo baigęs Kūno kultūros institutą ir studijavo universitete, vėliau ten dirbo. 1945 m. grįžantis į namus NKVD darbuotojų buvo sulaukymas ir patalpintas Saugumo palatose, iš kur, pasinaudojęs sargybos žioplumu, net nespėjus apklausti, pabėgo. Tačiau 1948 m. kažkam įskundus, A. Keblys ir jo brolis Ignas Kaune buvo sušaukti ir suimti.

A. Keblys padovanojo Lietuvos archyvų departamentui Estijos prezidento K. Pėts dokumentų kopijas. Laiškuose Estijos prezidentas rašo, kad jis nuo 1940 m. be teismo kalinamas vargšų žydų ligoninėje ir gyvybei gresia pavojus. Iš jo atimti visi daiktai, teisė susirašinėti, o vietoj pavardės liko tik nr. 12. Jis pažymi: "Neturiu net tos pagalbos, kurią kitos visuomenės skiria gindamos gyvūnus". Prezidentas K. Pėts laiške parašė, kad gimė laisvas, tad norėtų toks ir numirti. Savo laišką jis baigia žodžiais: "Esu čia kaip Estijos respublikos prezidentas".

Šios istorijos pradžia galima laikyti 1940 m., kai trys Baltijos šalys buvo okupuotos Sovietų Sąjungos. Sovietinė represijų mašina stengėsi bet kurį okupuotų Baltijos valstybių valstybingumą institutą sunaikinti, o tai reiškė, kad į tą mėsmalę turėjo patekti pavergtųjų tautų prezidentai, ministrai, valdininkai ir didžioji dalis paprastų piliečių, nesutikusių su savo laisvės praradimu.

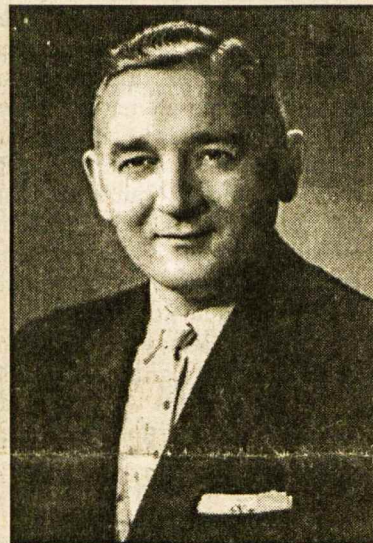
Daugelis piliečių, nesitikėdami okupantų malonės, traukėsi į Vakarus, tačiau buvo ir tokių, kurie nenorėjo ar negalėjo pasitraukti dėl vieno ar kito priežasties. Tarp jų buvo ir Estijos prezidentas K. Pėts, kuris, kaip ir daugelis nespėjusių

pasitraukti į Vakarus aukštų pareigūnų, pateko į sovietinius gulagus.

A. Keblys, perdavęs dokumentų kopijas Estijos ambasadoje, užsuko į Lietuvos archyvų departamentą ir papasakojo apie taip ilgai paslaptįje laikytus įvykius. Jis prisiminė, kaip 1977 m. pirmą kartą po to, kai pasitraukė į Vakarus, išdrįso atvykti į Lietuvą. Tuo metu svarbiausias Antano Keblio tikslas buvo ap-lankyti tėvų kapus bei savo broliu Kazimierą ir Juozą, kurie buvo sugrįžę iš tremties. Jis nežinojo, kad jo pusbrolis, beje, irgi Antanas Keblys, prieškario Lietuvos kariuomenės leitenantas, vėliau Kretingos, Kėdainių gimnazijų mokytojas, kartu su Kęstučiu Stepšiu bei Estijos prezidentu Konstantinu Pėts sovietų valdžios buvo įkalintas Kazanėje. A. Keblys buvo baigęs Kūno kultūros institutą ir studijavo universitete, vėliau ten dirbo. 1945 m. grįžantis į namus NKVD darbuotojų buvo sulaukymas ir patalpintas Saugumo palatose, iš kur, pasinaudojęs sargybos žioplumu, net nespėjus apklausti, pabėgo. Tačiau 1948 m. kažkam įskundus, A. Keblys ir jo brolis Ignas Kaune buvo sušaukti ir suimti.

Bausmę nuteistieji turėjo atlikti ne paprastose įkalimo įstaigoje, o Kazanės psichoneurologinėje ligoninėje, kuri buvo naudojama kaip speciali įkalimo įstaiga. Estijos prezidento K. Pėts kalinimo vieta buvo kruopščiai slepiama nuo pasaulio visuomenės, jam buvo atimta teisė rašyti laiškus ir kitaip susisiekti su laisvėje esančiais.

Sveikatai silpnėjant, prezidentas pasiryžo apie save rašyti ir parašė kreipimąsi į JT bei pokų laiškus. Estijos prezidentas K. Pėts troško, kad apie tai, jog jis gyvas laikomas nelaisvėje bei kad jo, paskutiniojo prezidento, poziciją, sovietams okupavus

Montrealietis sol. Antanas Keblys

šalį, išgirstų laisvasis pasaulis.

Vienintelė galimybė apie save pranešti pasauliui tapo kartu kalinčių lietuvių, kurie po Stalino mirties turėjo būti paleisti į laisvę. Estijos prezidentai K. Pėts kita sovietų malonė negalėjo būti suteikta.

Nepriklausomos Estijos laiškus "chruščiovinio atšilimo" metais (1954) iš Kazanės slapta išgabeno paleisti lietuviai. Laiškams paslėpti Kęstutis Stepšys iš duonos pasigaminio šachmatų figūras ir medinę šachmatų dėžę su dvigubomis sienelėmis, kuriose paslėpė prezidento laiškus. Šachmatai buvo nulakuoti ir visiškai nesiskyrė nuo medinių, tad per visus tikrinimus, grįžtant į Lietuvą, nė vienas tikrintojas nesusproto, kokią paslaptį slepia šachmatų lenta. Kad laišškai išvystų laisvajai pasauliui, dar juos reikėjo pervežti per sovietų sieną, tačiau ilgą laiką nebuvo tokios galimybės.

1977 m. atvykęs iš Kanados į Lietuvą Antanas Keblys buvo paprašytas atlikti ypatingo slap-tumo reikalavimą užduotį – išvežti iš geležine uždanga dengiamos šalies laisvajam pasauliui žinią apie Estijos prezidentą, kuris buvo paslėptas – reikėjo pasakyti, kad jis gyvas ir kur slepiamas sovietų valdžios, nes niekas nežinojo jo buvimo vietos. A. Keblys prisiminė, kad išvykstant jis norėjo fotografuoti gimines, o aplink įtartinai žujančiam piliečiui, matyt, iš sovietinės Lietuvos Saugumo padalinio, buvo sugalvota pasiūlyti at-sistoti greta. Pilietis, išgirdęs tokį pasiūlymą, greitai prarado norą sukinėtis ir dingo.

Visi užsieniečiai keliauti į kitą Atlanto vaandenyno krantą galėjo tik per Maskvą, tad nerimas A. Kebli nepaliko visą kelionės laiką ir aprimo tik tada, kai buvo pasiektas Kanados žemė. Išveždamas laiškus iš Lietuvos, A. Keblys labai rizikavo, nes sovietų valdžia, žinodama ką jis išveža, tikrai būtų suradusi būdą, kaip šiuos laiškus pa-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Savaitė Lietuvoje

Išrinkti nauji seimūnai

Lietuvos seimo rinkimų ant-rajame rate, kuriame gyventojai balsavo spalio 24 d., Darbo partija iškovojė 39 vietas, praneša ELTA-DELFI. Mandatą išlaikė partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas, į seimą pateko dar trys Darbo partijos vicepirmininkai. Algirdo Brazausko ir Artūro Paulausko koalicija "Už darbą Lietuvai" naujajame seime turės 31 atstovą.

Tėvynės sąjungos atstovai gavo 25 vietas seime. Liberalų ir centro sąjungai seime atstovaus 18 parlamentarai, o Rolando Pakso koalicijos "Už tvarką ir teisingumą" kandidatai gavo 11 vietų. Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga iškovojė 10 vietų, o Lietuvos lenkų rinkimų akcijai seime atstovaus 2 parlamentarai. Du į seimą išrinkti kandidatai – liberal-centristų vadovas, Vilniaus meras Artūras Zuokas ir europarlamentaras, buvęs seimo narys Rolandas Pavilionis ketina atsisakyti mandatų.

Rusijos konferencija Vilniuje

Spalio 22-24 d.d. Vilniuje vyko kasmetinis Rusijos visuomeninio komiteto "Rusija vieningoje Europoje" susitikimas, kurio tikslas – nagrinėti tolesnį Rusijos ir Europos sąjungos bendradarbiavimą. Renginyje dalyvavo daugiau kaip 30 Rusijos dūmos ir vyriausybės atstovų, žinomų Lietuvos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos, Italijos, Švedijos, Suomijos politikų, politologų, ekonomistų ir verslininkų.

Komiteto tikslas – Rusijos ir ES suartėjimas tarptautinės politikos, ekonomikos ir įstatymų leidybos srityse. Susitikimas rengiamas jau trečią kartą. Lietuvai, kuri skiria ypatingą dėmesį ES iniciatyvai "Naujoji kaimynystė", tenka svarbus vaidmuo Rusijos ir ES dialoge. Tikimasi, kad "šis susitikimas sustiprins Lietuvos, kaip ES rytinės kaimynystės žinovės, įvaizdį", rašo ELTA-LGTIC.

Prezidento šimtadienis

Spalio 20 d. suėjo šimtas Valdo Adamkaus antrosios kadencijos prezidentavimo dienų. Kaip rašo ELTA-LGTIC, politologai mato prezidentūros pažangą užsienio politikos atžvilgiu, tačiau pasigenda prezidento ryžtingumo vidaus politikos klausimais ir abejoja naujosios patarėjų komandos pajėgumu. Pareikšta ir tokia nuomonė, kad Lietuvos valstybės vadovai, tarp jų ir prezidentas Adamkus, neišnaudoja įstatymų leidybos iniciatyvos teisių, kad teisės ir teisėkūros srityje prezidentūroje yra "skylė".

Atrodo, kad vykdomi rinkimų vajuas metu duoti pažadai ir laikomasi numatytų pirmumų, tačiau reikėtų daugiau dėmesio skirti vidaus politikai ir socialinėms problemoms. Vieni mano, jog prezidento patarėjų komandoje galėtų būti daugiau visuomeniniais pagrindais dirbančių profesionalų. Žinovų teigimu, šiai grupei trūksta politinių sugebėjimų, kurių ypač prireiks formuojant koalicinę vyriausybę. Koalicinės politikos sėkmė

didžia dalimi priklausys ir nuo prezidento bei jo komandos sugebėjimo neutralizuoti natūraliai egzistuojančius nesutarimus ir konfliktus.

URM Šveicarijoje

Lietuvos užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis spalio 19 lankėsi Berne, susitiko su UR ministere Micheline Calmy-Rey. Su ja aptartas kitąmet numatomas prezidento Valdo Adamkaus vizitas į Šveicariją, taip pat šių dviejų valstybių diplomatinio atstovybių steigimo sostinėse galimybės. (Lietuva planuoja 2005 m. įsteigti ambasadą Berne).

A. Valionis padėkojo už Šveicarijos vyriausybės suteiktą neatlyginamą finansinę pagalbą įvairiems projektams sveikatos apsaugos, aplinkosaugos, susisiekimo ir energetikos srityse. Šveicarija yra svarbi Lietuvos prekybos partnerė, pagrindinių Lietuvos eksporto priimančių šaraše 2003 m. užėmusi pirmąją vietą. Ministrė pabrėžė Šveicarijos ir ES bei dvišalių santykių su jos narėmis svarbą. Jos teigimu, Šveicarija per artimiausius penkerius metus ketina skirti naujosios ES narės 1 bln. Šveicarijos frankų finansinę paramą.

Naujo STT vadovo skyrimas

Spalio 19 d. seimas parėmė prezidento Valdo Adamkaus pateiktą Povilo Malakausko kandidatūrą į Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) direktoriaus pareigas. Visų seimo frakcijų atstovai palankiai vertino P. Malakausko kandidatūrą ir neturėjo jam prie-kaištų.

P. Malakauskas, gimęs 1955 m., yra baigęs Fizikos fakultetą Vilniaus universitete. Nuo 1992 m. jis dirba krašto apsaugos sistemoje, nuo 1996 m. yra Krašto apsaugos ministerijos (KAM) sekretorius. Jis sustabdys savo narystę konservatorių partijoje, kuriai jis priklauso nuo 1998 m., nes STT yra "depolitizuota". Buvęs STT vadovas Valentinas Junokas atsistatydino iš pareigų rugsėjo 16 d., iškilus abejonoms, ar jis gali "kontroliuoti padėti STT".

Lankėsi Azijoje

Lietuvos užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis lankėsi Vietname, Hanouje ir spalio 7 d. dalyvavo penktajame Azijos ir Europos susitikime (AS-EM). Šio neformalaus dialogo ir bendradarbiavimo proceso narėmis taps 10 naujųjų Europos sąjungos narių, įskaitant Lietuvą, bei tris Azijos valstybes – Kambodiją, Laosą ir Burmą.

Susitikimo tema – tolesnis Azijos ir Europos bendradarbiavimas, ekonominės partnerystės perspektyvos. Užsienio reikalų ministerijos pranešimu, Lietuvai dalyvavimas yra svarbus kaip dar viena galimybė sustiprinti ryšius su vienu sparčiausiai besivystančiu pasaulyje Rytų ir Pietryčių Azijos regionu. ES ir Azijos valstybių vadovų susitikimai vyksta kas dveji metai, juose valstybių arba vyriausybės vadovai ir Europos komisijos prezidentas nustato svarbiausias tolesnes šios grupuotės gaires, skelbia BNS-OMNI. RSJ

Šiame numeryje

Buvo ir nebėra...

Jei patys tylime, kalba antkapiai – ir kuklūs, ir brangūs

Slapti dokumentai lietuvių rankose

Nė vienas nesusproto, kokią paslaptį slepia šachmatų lenta

Nedera slėpti praeitį

Vertė Lietuvos Vietinę rinktinę "susitaikyti" su Armija krajoje

Ką rodo seimo rinkimai?

Atgavusi laisvę Lietuva vėl atsidurtų meškos glėbyje

"Vilnijos atgarsiai"

Buvo giedama garsiai, kad ir praiviai išgirstų

"Lituanus" žurnalas gimė prieš 50 metų I

Įjungti lietuvius studentus į Lietuvos laisvės kovą

Gydytojas II

Apie muzikos panaudojimą gydymo tikslams sužinojau vėliau

A. a. monsinjoro Česlovo Krivaičio, Kernavės klebono, laidotuvės 2004.VIII.18

Ką rodo seimo rinkimai?

DR. JONAS KUNCA

Seimo rinkimuose 29% balsų gavo Uspaskicho partija, 21% - Brazausko-Paulausko koalicija, 14.5% - Tėvynės sąjunga, 11% Pakso pasekėjai, o po jų sekė Zuoko ir Prunskienės partijos. Apygardose per 50% gavo tik 5 kandidatai. Taigi bus antras ratas 66 apygardose po dviejų savaitių, atseit, spalio 24 d. Tik tada paaiškės galutinė seimo sudėtis.

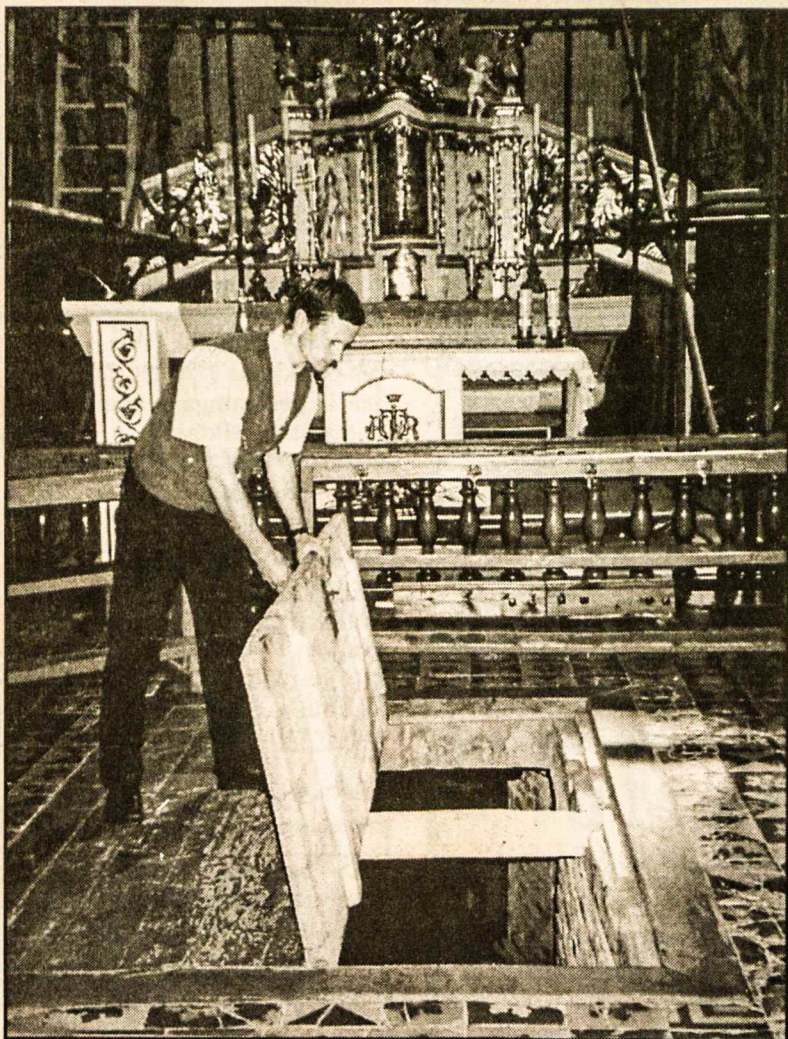
Palyginti didokas populistų laimėjimas rodo liudnoka pilietinės kultūros stoką mūsų Tėvynėje. Didelė dalis tautiečių neturi supratimo apie valstybės veiklą, o dar silpniau juose ruse-na tautinis susipratimas. Juk Uspaskicho pažadai pakelti algas ir pensijas yra negalimas dalykas, kol nepakils šalies ekonomika ir išde atsiras pinigų tokiam algų didinimui. Gerinti gyvenimą skolintais pinigais reikėtų sustabdyti ekonomikos augimą ir įbristi į skolas. Kartu Lietuva, kuri šiuo metu pirmąja ekonominiame augime visoj Europoj, atsidurtų jos uodegos gale. Turėdama seime daugumą, tokia partija galėtų pakeisti įstatymus ir net pačią konstituciją, o su tuo ir valdymo formą. Lietuvos saugumas atsidurtų pavojuje. Atgavusi laisvę Lietuva vėl atsidurtų meškos glėbyje.

nu, dirbančių viešnamiuose, yra iš Lietuvos.

Policijos nustatyta, kad daugiau kaip pusė prekybos žmonėmis aukų nebuvo informuotos apie kelionės tikslą. Prekeiviai žmonėmis Vokietijoje iš savo juodojo verslo per metus uždirbo 30 mln. litų. Pareigūnams pavyko konfiskuoti tik 5 mln. litų. Į prekeivių akiratį žmonėmis dažniausiai patenka jaunesnės kaip 25 metų merginos. Į tą apgaulingą tinklą pakliūva dažniausiai per skelbimus darbo ieškančios užsienyje merginos. Būna atvejų, kai vedybų skelbimais susigundžiusios merginos yra priverčiamos dirbti viešnamiuose.

Tos, kurioms kokių nors būdu pavyko ištrūkti iš spastų, policijai nupasakojusios baises baltųjų vergių sąlygas, kaip jos savo darbavijų yra išnaudojamos, žeminamos, net gi mušamos, kad atliktų tinkamai pareigas ir neštų darbavijų pelną. Jei kuri nepaklauso šeimininko, yra baudžiama ir parduodama kitam pirkliui. Tiesiog nepatikėtina, kad tai vyksta XXI amžiuje!

Šiaurės ir Baltijos valstybių bendradarbiavimas stiprėja, ieškant būdų suaktyvinti kovą su nusikalstamais, prekiaujančiais žmonėmis. Bet godūs nusikalstamieji ieško priemonių, kaip išvengti baudžiamos atsakomybės už šį nusikalstamą verslą. Pasiūkimai ES išorinėms sienoms, iškilę naujų iššūkių kovoje su prekeiviais žmonėmis. Mūsų nedidelei tautai tai ypač svarbu su laikyti jaunimo išvykimą svetur, kad jis tenai nežūtų. Valstybės pareiga budėti, kad jos piliečiai, išvykę į užsienį, gautų iš anksto žadėtą darbą ir nepakliūtų į sukčių rankas. Geriausia būtų, jei valstybė greičiau ekonomiškai atsigautų ir gyvenimo lygis pakiltų. Reikalingas ir Lietuvos žmonių sąmoningumas, kad jie atskirtų pelus nuo grūdų, nepasitiktų tučiais politikierių pažadais. Jie viską žada, o iš tikrųjų jiems rūpi ne krašto gerovė, bet jų pačių nepasotinamas noras turėti valdžią ir daugiau turto.

Dabartinis Šiluvos bazilikos klebonas kun. Erastas Murauskas atveria įėjimą į šventovės požemį, kur tebėra mirusių kaulai. Nuotr. I. Ross

B. Nainys. Tokį galėtumėm paskleisti po Lietuvą. Deja, jis nustojo toks buvęs. PLB turėtų pagaltoti, ar nebūt galima jį atgauti ir pritaikyti Lietuvos skaitytajams. Aišku, tam reiktų sutelkti bent 5 bendradarbius, kurių dalis turėtų būti iš Lietuvos, kad supažindintų išeiviją su Tėvynės padėtim. Rimtam žurnalui atsirastų skaitytųjų ir Lietuvoje. Seimo rinkimų pradžia ir prezidentūros byla rodo, kad mūsų tautą reikia budinti per švietimą ir spaudą.

Po įstojimo į ES visos jos narės, ypač senosios, kurios mus remia pašalpomis, atidžiai stebi, kiek Lietuva verta to priėmimo ir paramos. Politiniai skandalai gadina Lietuvos įvaizdį. Jų būtiną vengti.

Lietuvai reikia ne tik užbaigti kovą su korupcija ir įvesti griežtesnę tvarką, bet ir dalyvauti svarbių pasaulio klausimų sprendime. Nepaslaptis, kad gyvenam bendro pasimetimo laikotarpį. Net ir pačios Amerikos mokslininkai kalba apie klimato atšilimą, kurį sukelia atmosferos užteršimas. Ledynų tirpimas Grenlandijoje yra padidėjęs 10 kartų. Panašūs vaizdas kalnyuose. Klimato atšilimas gali pridaryti milžiniškos žalos. ES yra minėtos taršos sustabdymo pradininkė. Reikia, kad JAV prisidėtų prie tų pastangų.

Europai ir Lietuvai reikia sustabdyti nelegalių imigrantų antplūdį. Geriau padėti neturtin-gom šalim, negu priglauti šimtų milijonų kitarasių jau ir taip tankiai apgyventoje Europoje. Mažom, kaip mūsų tautom tai sudaro timą pavojų.

Terorizmas yra šio meto nemlema problema. Bombom ir raketom jos nebus galima išspręsti. Būtina šalinti terorizmo priežastis, kurių pagrindinė yra Palestinos sankirtis ir Irako karas. ES turės prisidėti prie racionalaus tų klausimų sprendimo.

Staiga naftos kainų pakilimas dėl neva Irako karo ir didėjančios degalų paklausos pakenkis pasaulio ekonomikai. Lietuvai vėl išnaudoti šią progą ir pasiūlyti ES pratęsti Ignalinos jėgainių sustabdymą, aišku, po specialistų patikrinimo, kad tos jėgainės yra saugios. Europai trūkės energijos, Lietuva turės jos perteklių, kurį galės parduoti kitom šalim.

Slapti dokumentai lietuvių...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

imti ir sunaikinti, o slaptajam kurjeriui A. Kebliui galėjo įvykti "atsitiktinė" nelaimė iš KGB "nelaimių meniu".

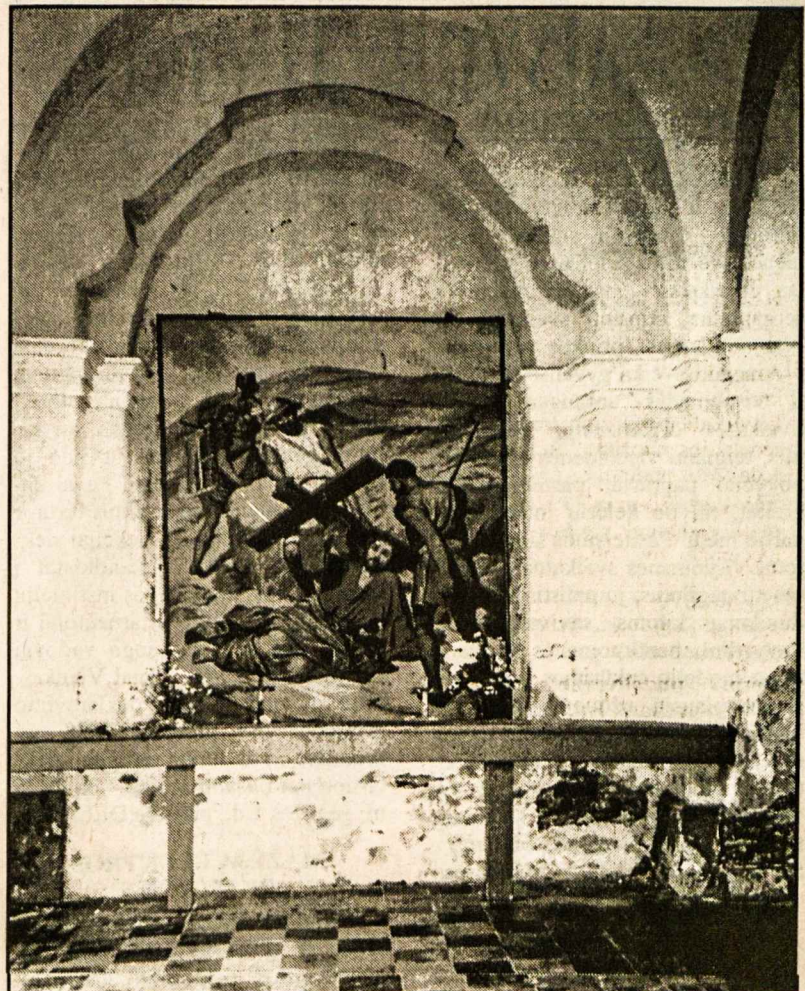
Sugrįžęs į namus A. Keblys skubiai paskambino VLIKO pirmininkui Niujorke K. Valiūnui ir pranešė, kad turi labai svarbių laiškų. Pastarasis pasiūlė kuo skubiau pirmu lėktuvu skristi į Niujorką. Oro uoste jį pasitiksias K. Valiūno sūnus. Atskridus, kartu su K. Valiūnu A.

Keblio jau laukė ir Estijos vyriausybės ambasadorius JAV Ernestas Jaaksonas. Kai prezidento K. Pāts laiški pasiekė JAV, Estijos vyriausybės ambasadorius JAV Ernestas Jaaksonas 1977 m. birželio 11 d. paskelbė juos pasauliui. Laiškai visuomenei buvo skelbiami nesakant, kas juos, iš kur ir kaip atvežė, nes šiuos darbus atlikę lietuviai galėjo sulaukti sovietinio saugumo represijų, o ir pats A. Keblys galėjo tapti "persona non grata". Už atliktą garbingą darbą A. Kebliui, gyvenančiam Kanadoje, Estijos vyriausybės ambasadorius JAV Ernestas Jaaksonas 1977 m. birželio 24 d. pareiškė padėką, o buvusiams tremtiniam - K. Stepšiui ir A. Kebliui Estijos ambasadoje surengtame priėmimo ambasadorius Alar R. Rudolf Olljum padėkojo už drąsą ir pareigos supratimą, nes be jų garbingo poelgio Estijos prezidento vardas būtų išnykęs amžinybėje. Buvęs Estijos ambasadorius Jūtinėse Tautose T. Velliste archyvinis dokumentus perdavė saugoti Estijos valstybiniam archyvam.

Laiškų ir kreipimosi kopijos perduotos saugoti Lietuvos Valstybės centriniam archyviui

Lietuvos archyvai, 1999/13. ("M.Ž.")

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

Viena iš neišsprogdintų Kalvarijos koplytėlių Vilniuje – reikalinga remontu. Nuotr. I. Ross

Negimusių kūdikių žudymas

BRONĖ RUGINIENĖ

Parašyti apie negimusių kūdikių žudymą paskatinio R. Ramonėnkovos straipsnis *Nematyti akys žiūri iš nebūties*, išspausdintas *Kupiškėnų mintyse*. Jame nurodoma, kiek daug abortų padaryta Lietuvoje, jei vien Kupiškio rajone – daugiau negu pusantro šimto, o kiek jų dar neįregistruota.

Iš Kupiškio krašto kilęs gydytojas pasakojo, kad, komunistinei Rusijos valdžiai įteisinus abortus, atėdavo už operaciją užmokėjusios moterys ir medikai privalėdavo ją daryti. Po metų jis nusprendė daugiau nebedirbti, nes naktimis matydavo baises vaizdus. Yra ir tokių gydytojų, kurios kalba apie abortų žalą, bet pačios ne vieną yra pasidariusios. Tai kam dar kalbėti ir galvoti, kad niekas nežino. Žmones apgausi, bet Dievo – niekada. *Valstiečių laikraštys* buvo rašyta apie moterį, kuri pasidare kelis abortus, bet jai kunigas atleides. Abejoju, ar ji pasisakė, kiek jų buvo.

Anksčiau per televizorių rodė Puidokų šeimą: tėvus ir 10 vaikų. Kokia graži šeimynėlė! Ji nesiskundė, kad sunku. Daugiau vaikė šeima iš valstybės gauna pašalpą, iš labdaros įstaigų – rūbelių, avalynės. Vaikai nemokamai maitinami mokyklose. Ne-trūksta, aišku, ir tokių tėvų, kurie vaikams skirtus pinigus prageria.

Nekokį vardą turi ir ta merga, kuri ligoninėje pagimdo vaiką, ir tenai jį palieka: tegul valdžia žinosi, o pati, kaip ta gegutė, skrajoja be rūpesčių. Vaikai auga ir užaugę sužino, kad kažkur gyvena jų gimdytojos.

Viena moteris pasakojo, kaip devyniolikmetė mergaitė pagal savo pavarde susirado motinos brolių. Šis jai pasakė, kur ji gyvena. Vargšėlė ilgai keliavo, kol pasiekė nurodytą kaimą. Įėjo į vieną trobą pasiklausti, ir jos šeimininkė, parodžiusi, kur merginos motina įsikūrusi, paprašė: "Kai eisi, vaikeli, atgal, užsuk pas mus". Nepraslinko nė pusvalandis, ir moteris pamatė grįžtančią keleivę, kuri gailiai verkė. Įsivedė ją į namus, pradėjo klausinėti. Ji papasakojo: "Pasisakiau, kad esu dukrė ir ilgai jos ieškojau. Ji, pareiškusi, kad turi daugiau vaikų nei duonos, nei nakvynės nepasiūlė". Šeimininkė ją pavalgydino ir dar

idėjo maisto. Mergaitė, padėkojusi ir pabučiavusi nepažįstamą moterį, išėjo savo keliu.

Laimingos, sočios ir mylimos tos, kurios turi mamytės. Baisu, kiek beglobių vaikų palikta kūdikių namuose ir internatuose. Daug jų, nelaimingųjų, turi senelius, kurie galėtų juos auginti. Apie vieną motiną net poroje respublikinių laikraščių buvo rašyta. Iš jos atėmė moti-nystės teises, ir tris jos vaikelius galėjo prižiūrėti seneliai, bet močiutė pareiškė: "Neturiu sveikatos", o būriui gyvulių apliuobti jos užtenka.

Motinos, nesugebėjusios išmokyti savo dukrų doros, sužino, kad jos laukiasi, ir paliepia daryti abortą. Motina, dukrė ir gydytojas įvykdo žmogžudystę.

Mačiau amerikiečių gydytojo Bernardo Hathanso filmą *Nebūtylus šauksmas*. Kraupu žiūrėti, kaip sudarkomas gyvas kūdikėlis, sutraikiama galvutė. Mano manymu, tokį filmą reikia parodyti kiekvienai moteriai ar mergaitei, kuri ruošiasi abortui. Gal nebekeltų rankos negimusios gyvybės žudytį.

Tuo laiku, kai buvo uždrausta katalikiška spauda, važiuavome į ekskursiją. Viena moteris iš prekeivių nusipirko mažą knygę, pavadinimą *Nežudyk*. Joje buvo nežinomo autoriaus eilė-raštis, kurį persirašiau. Štai jis:

Nežudyk, mama!

O mama, mama, sulaukyki ranką, Leisk dar pabūti po tavo širdim. Nejaugi žemę kraujo neužtenka? Kodėl gyvybę nori man atimti?

Turiu aš sielą, duotą Sutvėrėjo, O glėžną kiną tu pati davei. Ir nusikalsti dar aš nesuspėjau, O mama, mama, kam mane žudai?!

Leisk man išvysti nors trumpam pasaulį, Pažvelgti į tavo veidą ir akis... Leisk pamatyti, kaip atrodo saulė, Išgirsti, ką tavo lūpos man sakys...

Po krikšto būčiau aš kaip angelėlis – Nuplauna krikštas nuodėmes tėvų. Dabar neteks mažytai mano vėlei Matyti Dievo ir jo angelų.

Bet šito šauksmo motina neklaušė, Nesudrebėjo pakelta ranka. Ir vėl padarė nuodėmę baisiausią, - Kaip Erodas vėl žengia su auka.

Pašventinti nauji kryžiai Rumšikės puošiami žalumynų vainikais. Nuotr. Ramūno Virkučio

Prekyba žmonėmis - nedoras verslas

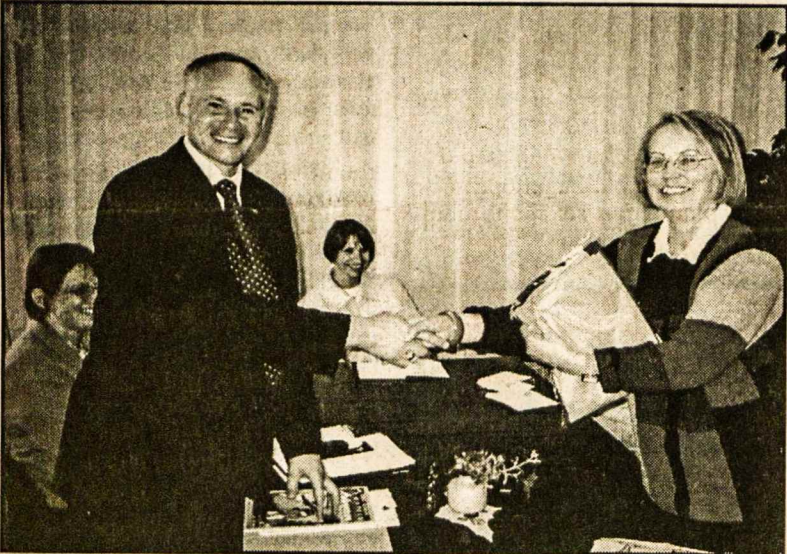
IGNAS MEDZIUKAS

Lietuvoje atsiranda be sąžinės žmonių, kurie neturi jokių principų, jokie dorovės varžtai jiems – ne kliūtis, jei tik mato galį pasipelninti. Šiuo metu Lietuvoje yra pasinešusių išvykti daug merginų ir vyrų, kuriuos užsienis traukia kaip koks magnetas. Tai žinodamos kriminalinės grupuotės suranda pasekėjų ir Lietuvoje įtikinančių jaunus žmones, ypač moteris, važiuoti svetur, kur jiems siūlomi gerai apmokami darbai. O kai jų paklause jauni žmonės nuyksta į užsienį, iš jų paimami dokumentai neva registracijai, o jie pasiunčiami visai kitiems darbam negu buvo iš anksto žadėta. Žodžiu, jie patiria vergijos sąlygas, nes tarptautinė mafija parduoda moteris dažniausiai į viešnamius, o vyrus pasiunčia į nepakeliamas menkai apmokamus darbus, kurių vietiniai neima. Nemokant pakankamai svetimos

kalbos, iš tokios padėties neįmanoma išsivaduoti. Apie tai jau daug buvo rašoma Lietuvos žiniasklaidoje.

Labiausiai paklausios prekės yra merginos iki 25 metų, bet randama net ir 15 metų. Dažniausiai merginas iš Lietuvos, Ukrainos, Rusijos perka vokiečiai ir anglai, neretai – turkai ir albanai.

Prekybos žmonėmis klausimas šiuo metu Europoje yra labai aktualus, nes ieškoma būdų kaip užtikrinti tarptautinę žmogaus teisių apsaugą. Europoje nuo prekeivių žmonėmis kasmet nukentia apie 120,000 asmenų. Iš Baltijos šalių į Vokietiją, Ispaniją, Daniją, Norvegiją, Olandiją, Prancūziją, Lenkiją ir kitas šalis kasmet išvežama ir savo noru išvyksta apie 3000 merginų. Lietuva yra viena iš pagrindinių šalių, kurios moterys ga-benamos į viešnamius Vokietijoje. Beveik septintadalis mergi-

A.P.P.L.E. surengtiems įvairiose Lietuvos vietovėse seminarams baigiantis, Mokslo ir švietimo ministeris Algis Monkevičius savo kabinetė įteikia Lietuvos trispalvę š.m. A.P.P.L.E. vadovei Irenai Ross. Kairėje sėdi vadovės pareigas perimanti Vaiva Vėbraitė; viduryje – A.P.P.L.E. atstovė Lietuvoje Ramutė Žemionienė. Nuotr. J. Karmūzos

Pagalba Lietuvai

Kitataučiai jungiasi į Lietuvos valstybės atstatymo darbą

Džiugu, kai dėmesį Lietuvai rodo svetima tauta, kurie savo nuoširdaus darbo Lietuvai dėka tampa "lietuviais" nors ir trumpam laikui. Tokie "lietuviai" yra Ted ir Alice Price iš Abbotsoford, Britų Kolumbijos, Kanados vakaruose, kurie savanoriško darbo pagrindu vyko į Lietuvą mokyti anglų kalbos. Tai įvyko jau daugiau negu prieš septynerius metus, tačiau jų dėmesys ir darbas Lietuvai dar tik prasideda. Ted Price Kanados lietuviams yra gerai žinomas žmogus, nes jau ne pirmą kartą, drauge su Kanados lietuviu, imasi konkreto darbo Lietuvoje teisės saugos srityje.

Dirbdamas Lietuvoje, Price pastebėjo igūdžių trūkumą prokuratūroje bei policijoje, igūdžių, kurie sustiprintų Lietuvoje beatsistatanciją teisės saugą, ypač patologijos srityje. Jo pastangų dėka savanorišku pagrindu dirbti su Lietuvos policija susidomėjo dr. Charles Randal Smith, Toronto "Hospital for Sick Children" vaikų patologijos skyriaus vedėjas "Ontario Pediatric Forensic Pathology Unit" direktorius, Toronto universiteto medicinos mokyklos profesorius bei "Ontario Province Coroner's Pathologist". Jo tikslas – perduoti savo žinias Lietuvos medicinos bei policijos atitinkamiems pareigūnams apie vaikų patologiją – "Sudden Infant Death Syndrome" bei perduoti

techninę informaciją, kuri padeda atpažinti kūdikiuose bei vaikuose, ar žaidžios yra atsitiktinės, ar kriminalinio nusikaltimo pasekmės.

Kanados lietuvių fondo ir KLB krašto valdybos remiamas projektas planuojamas įvykdyti lapkričio mėnesį, pagal kurį dr. Smith, lydimas T. Price, vyktų į Lietuvą ir atliktų visą eilę pasikaitų bei seminarų medicinos, patologams, prokurorams bei policijai. Paskaitų/seminarų ciklo tikslas – perduoti Šiaurės Amerikoje naudojamus metodus bei žinias apie tyrimus, pagal kuriuos būtų galima kuo tiksliau nustatyti kūdikių/vaikų žaizdų bei mirties priežastis. Šio ciklo lankytojai turės progos praktiškai susipažinti su metodais bei priemonėmis, kuriuos galės pritaikyti liudininkų bei nusikaltėlių apklausinėjimui ir tyrimui. Tai neįkainojama pagalba Lietuvai.

Šio projekto finansinės paramos koordinatoriai yra Gabija Petrauskienė, Algis Nausėdas ir Kazimieras Manglicas, kurie kviečia asmenis bei organizacijas, norinčius prisidėti prie šio labai svarbaus projekto įgyvendinimo, siūsti aukas: 1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1, čekius rašant "KLB-SPV" vardu. (SPV = smurtas prieš vaikus). Mokesčių atleidimo pakvitavimai bus siunčiami paaukojusiems ne mažiau \$20. Inf.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

RŪPINASI GYVENTOJŲ SVEIKATA

ELTA-LGTIC skelbia, kad Kėdainių ir Elektrėnų savivaldybės pirmosios Lietuvoje sukūrė visuomenės sveikatos priežiūros strategijas. Jų tikslas – mažinti gyventojų sergamumą, stiprinti sveikatą, šalinti neigiamus aplinkos veiksnius, propaguoti sveiką gyvenimą, gilinti visuomenės apsaugos žinias. Sveikatos organizacijų duomenimis, teigiamai visuomenės sveikatos pokyčiai paprastai pastebimi greitai, tik po kelerių intensyvaus darbo metų. Pasiteisinus šioms naujoms visuomenės sveikatos priežiūros strategijoms, jų patirtis bus perduodama kitoms savivaldybėms. Pavyzdinis bendruomenės sveikatinimo modelio sukūrimas yra viena iš svarbiausių uždavinių Lietuvos visuomenės sveikatos dr-jos (LVSA) tarptautinio projekto "Lietuvos visuomenės sveikatos dr-jos veiklos stiprinimas, skatinant tarpsektorinį bendradarbiavimą". Šis projektas buvo pripažintas vienu iš geriausių Europos mastu.

"INFOBALT" PARODA VILNIUJE

Spalio 20-23 d. Vilniuje, "Litexpo" parodų rūmuose vyko informacinių technologijų ir telekomunikacijų (ITT) paroda "Infobalt 2004". Parodoje, vienuoliktą kartą rengiamoje Vilniuje, dalyvavo apie 200 ITT imonių, tarp jų ir 29 užsienio bendrovės iš 10 pasaulio valstybių. Parodos metu bus pristatytos naujausios ITT galimybės verslininkams, žemės ūkio ir perdirbamosios pramonės, lengvosios pramonės, statybos, transporto, turizmo ir energetikos atstovams. Parodoje naujovės lankytojams pristatė didžiausias telekomunikacijų bendrovės – "Lietuvos telekomas", "Bitė GSM", judamojo ryšio rinkoje vadovaujanti "OmniTel". Švietimo ir mokslo ministerija bei Švietimo informacinių technologijų centras taip pat rodė naujas mokymosi kompiuterines programas, skirtas mokytį geometriją, anglų, lietuvių kalbas, muziką ir kitus dalykus.

NUSMUKO KORUPCIJOS RODIKLIS

OMNI praneša, kad vadinamas korupcijos suvokimo indeksas Lietuvoje šiemet nusmuko iki 4.6 balo ir yra žemiausias per pastaruosius ketverius metus. Spalio 20 d. buvo paskelbti Korupcijos suvokimo indekso (KSI) rezultatai, kuriuos pateikia tarptautinės organizacijos "Transparency International". Lietuvos skyrus (TILS). Šiais metais pagal korupcijos suvokimą Lietuva atsidūrė 44 vietoje 146 valstybių eilėje. Tokie patys rezultatai greta Lietuvos yra Kuveitas ir Pietų Afrikos respublika. KSI sudarytas remiantis 18 apklausų, kurias atliko dvyliką nepriklausomų institucijų. Šiemet KSI pagerėjo Estijoje, kuri su 6 balais užima 31-ąją vietą. Latvija, turinti 4 balus, yra 47-ta. Šiuo rodikliu matuojama, kiek tiriamose valstybėse suvokiama egzistuojanti valstybės bei savivaldybių tarnautojų ir politikų korupcija. KSI laikomas svarbiu informacijos šaltiniu tarptautinėms politinėms institucijoms bei verslo ir finansų struktūroms.

DAUGĖJA "MILJONIERIŲ"

Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) duomenimis, pernai mažiausiai 79 Lietuvos piliečiai (iš 88,300 turta deklaravusių) pagal

sukauptą turta ar gautas pajamas galėjo vadintis "milijonieriais". Pusė krašto darbuotojų oficialiai gauna tik minimalų atlyginimą, šeštadalis gyventojų gyvena žemiau skurdos ribos. "Milijonierių" daugėja labai sparčiai, atsižvelgiant į tai, kad Lietuva laisvosios rinkos sąlygomis gyvena dar palyginti trumpą laiką. Vis tik dalis imonių vadovų nurodo gaunantys minimalų atlyginimą, nes jiems naudingiau atlyginimą gauti dividendais ir nuo jų mokėti tik 15% mokesčių. Pagal dabar galiojančius teisės aktus turta ir pajamas mokesčių inspekcijai deklaruoja tik politikai, kandidatai, ir seimo nariai, teisėsaugos institucijų darbuotojai, valstybės tarnautojai ir imonių aukščiausio rango vadovai bei jų šeimų nariai. Pagal Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymą visi piliečiai 2003 m. gruodžio 31 d. turėta turta gali deklaruoti per pusantro metų – iki 2005 m. gegužės 1 d., praneša DELFI.

MAŽĖJA ELEKTROS EKSPORTAS

ELTOS-DELFI žiniomis, "Lietuvos energija" per devynis šiuo metų mėnesius eksportavo 4.95 mln. kilovatvalandžių (kWh) elektros – 8.8% mažiau, negu tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, kai buvo eksportuota 5.43 mln. kWh elektros energijos. Elektros pardavimas užsieniui sumažėjo dėl Ignalinos atominėje elektrinėje vykusių remontų. Šiemet sausio-rugsėjo mėnesiais patiekta 1.5 mln. kWh į Gudiją, 2.9 mln. kWh – į Rusiją, 349.1 mln. kWh – į Latviją, 210.5 kWh – į Lenkiją ir 34.3 kWh – į Estiją. "Lietuvos energijos" generalinio direktoriaus Rymanto Juozaičio manymu, kitais metais dėl Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko uždarymo užsieniui parduamos elektros kiekis, palyginti su 2003 metais pasiekto eksporto rekordu, sumažės 2-2.5 karto iki maždaug 3 mln. kWh.

STENGSIŲ GYDYTI NARKOMANUS

Spalio pirmąsias dvi savaites Klaipėdos ir Vilniaus moksleiviai dalyvavo visuomeninių jaunimo organizacijų "Žingsnis" ir "Bendraamžiai" kovoje su narkomanija. Sostinės Rotušės aikštėje buvo parstatytas "Vilties paminklas" iš surinktų cigarečių pakelių, švirkštų ir narkomanų nuotraukų. Moksleiviai patys rinko pinigų narkomanų gydymui. Vienam narkomanui gydyti ir reabilituoti per metus reikia daugiau kaip 6,000 litų. Šiuo metu Lietuvoje narkomanai gali gauti tik iš dalies nemokamą gydymą metodais, kuriais neslopina priklausomybės, bet tik pakeičia nelegalias narkotikus "legaliais". Nors visuomenė mano, kad narkomanija yra socialiai žmonių problema, tyrimai rodo, kad priklausomybė nuo psichotropinių medžiagų suauga vis daugiau normaliose šeimose augusių jaunuolių. Daugiau kaip du trečdaliai narkomanų yra jaunesni kaip 35 m. Narkotikų kontrolės departamento duomenimis, nuo 1998 iki 2003 m. priklausomų nuo narkotikų asmenų skaičius Lietuvoje išaugo 1.6 karto.

PAVELDOSAUGOS KONFERENCIJA

Spalio 14 d. Vilniaus rotušėje vyko mokslinė konferencija, skirta Lietuvos Valtstybinės archeologijos komisijos įstatymo 85 metų sukakties paminėti. Pranešimus apie Lietuvos paveldosaugos įstatymų ir valstybės politiką, kultūros paveldą Europos sąjungos kontekste, prieskari Lietuvos paveldosaugą ir dabartinę jos sąsą – istorinius, archeologinius, dailės ir architektūros tautkomuosius bei mokslinius tyrimus, muziejus, archyvus, kultūros paveldą apskaitą, jos problemas skaitė Valstybinės paminklosaugos komisijos pirmininkas Jonas Glemža, VDU profesorius Egidijus Aleksandravičius, specialistai iš įvairių institucijų. 1919 m. rugpjūčio 18 d. tuometinio Lietuvos prezidento Antano Smetonos pasirašytas Valstybinės archeologijos komisijos įstatymas buvo pirmasis Lietuvos valstybės dokumentas, skirtas paveldui saugoti. RSJ

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums padės.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

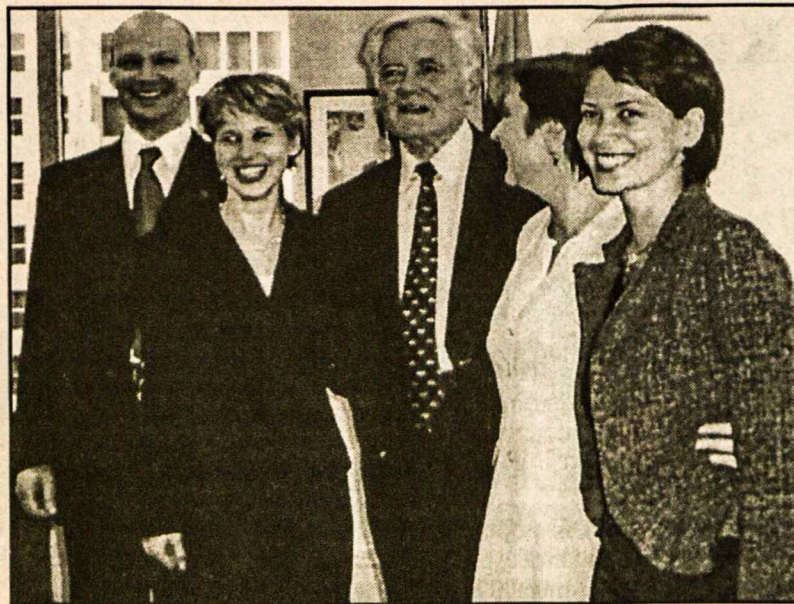
PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ JAUGĖ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

Lietuvos prezidentas V. Adamkus Lietuvos gen. konsulate Čikagoje su generaliniu konsulu Arvydu Daunoravičiumi ir konsulato darbuotojomis

Jei erzina skambučiai...

Prekybos bendrovės bei verslininkai, ieškantys naujų klientų

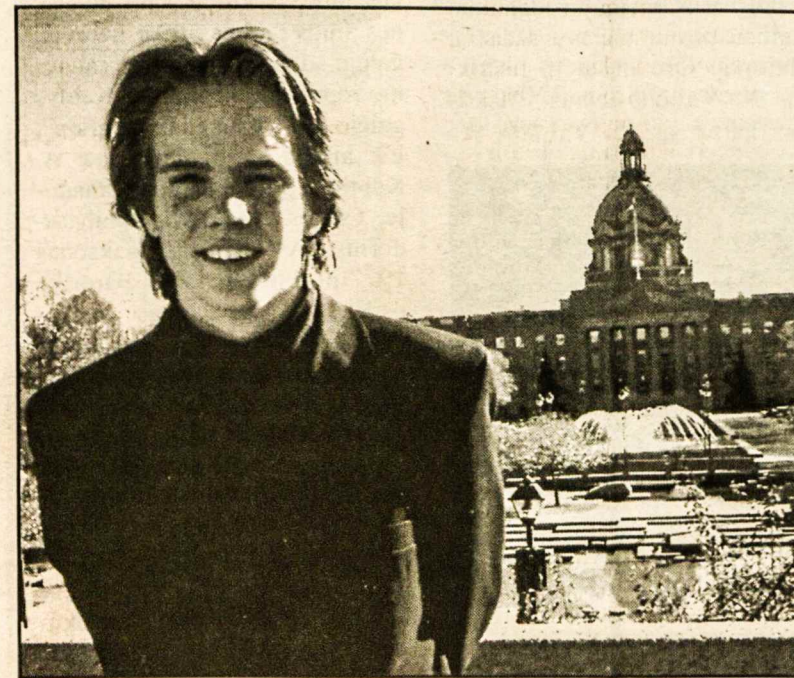
Visiems gyvenimo kasdienybėje yra žinomas erzinantis, darbą ir poilsį trukdantis, angliškai vadinamas "telemarketing". Didelės ir mažos verslo bendrovės, net labdaros organizacijos bei kultūrinės grupės (teatrai, muziejai), samdo arba savo tarnautojus įpareigoja telefonu skambinti galimiems klientams ir siūlyti paslaugas, narystę ar prašyti aukų.

Taip pat yra naudojamos automatinės priemonės surinkti telefonų (ir faksų) numerius. Tokiu būdu pasitaiko ir skambučių, į kuriuos atsiliepus yra girdimas balso įrašas, arba jei tarnautojas nespėja atsakyti, nieko nesigirdi. Sunku išvengti tokių skambučių, nebent turint neskambiamą telefono numerį.

Šių metų rugsėjo mėnesį Kanados "mažosios" spaudos sąjungos Canadian Community Newspaper Association leidinys *The Publisher* paskelbė straipsnį apie "telemarketing" ir kaip galima sustabdyti tokius skambučius ir namus ar darbovietę. Kanadoje "CRTC" (Canadian Radio-television and Telecommunications Commission) yra nepriklausoma agentūra, valdanti televizijos ir radijo transliavimo tvarką bei telekomunikacijos paslaugų teikėjus. CRTC turi taisyklių, valdančių tokių klientų paieškas telefonu. Jomis galima pasinaudoti.

Paieškosim užsiimantys tarnautojai (telemarketers) turi telkti sąrašus visų, nenorinčių, kad jiems būtų skambinama. Kiekvienas iš tokių ryšininkų turi, paprašytas, pateikti telefono arba fakso numerį, kuriuo galima susisiekti su atsakinguoju klientų ieškančios firmos palia narkomanų yra jaunesni kaip 35 m. Narkotikų kontrolės departamento duomenimis, nuo 1998 iki 2003 m. priklausomų nuo narkotikų asmenų skaičius Lietuvoje išaugo 1.6 karto.

Platesnė informacija skelbiama CRTC tinklalapyje www.crtc.gc.ca.

TADAS KORRIS, Albertos parlamento rūmuose naujai pasamdytas pažas, yra vienas iš 16 toms pareigoms šioje provincijoje parinktu, akademiškai pasižymėjusių gimnazistų. Tadas yra 15 metų amžiaus, baigė 9-tą skyrių 96.7% vidurkiu, žada studijuoti aerokosminę inžineriją. Jis renkamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos 1918-1939 m. medaliu, uniformas ir ženkliais. Norintys gali su juo susisiekti el. paštu taddes@shaw.ca Nutraukus gilumoję – Albertos parlamento rūmai.

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

London, ON

JUBILIEJINĖ ŠILUVOS MARIJOS PARAPIJOS ŠVENTĖ atšventė rugsėjo 12 d. – tai 40 metų nuo šios parapijos įsteigimo. Naujai įsteigta parapija pamažu augo. Su ja augo ir jaunoji Londono lietuvių karta, suaktyvėjo bendruomenės veikla, prasidėjo skautų, įvairių būrelių, sporto klubų pasirodymai. Parapijos patalpos buvo ir yra tinkamiausia vieta parapijiečių veiklai. Klebonas kun. K. Kaknevičius Mišias aukėjo už šios parapijos steigėjų, kurių dauguma jau iškeliavę amžinybėn, ir už visus parapijiečius, kurie iki šiol parapiją išlaiko. Buvo prisiminta nuo kada pradėti švęsti Šiluvos Marijos atleidimą. Mišių metu giedoją "Pašvaistės" choras, akompanuojant muz. L. Turūtaitei. Po Mišių visi rinkosi į šventikiai papuoštą salę. Tylus minute buvo pagerbti visi amžinybėn iškeliavę parapijiečiai. Klebonas pateikė duomenis kiek per parapijos gyvavimą sutuokta jaunavedžių, pakrikštyta vaikučių ir kiek parapijiečių palaidota. Kun. K. Kaknevičius yra ketvirtas klebonas mūsų parapijoje. Jubiliejaus proga visus pasveikino Rodney apylinkės atstovas J. Statkevičius; KLB Londono apyl. pirm. A. Švilpa, pasveikinęs susirinkusius, pasidžiaugė, kad iki šiol parapija dar gyvuoja ir kvietė visus susitelkti, kad dar toliau išsilaikytume, nes čia esanti mūsų pagrindinė veiklos salė.

Meninę programą atliko svečiai – dainininkai iš Toronto: L. Turūtaite ir Vyt. Mašalas. Jų padainuotos visiems mėgstamos dainos buvo palydėtos gausiais plojimais. Pasklausę smagių lietuviškų dainų, įvairniomis skaniais valgiais ir gurkšnojome lietuvišką "Švyturio" alų. Aldona V.

Calgary, ALTA

SAULĖTEKIS – Kalgario lietuvių iliustruotas 4 psl. laikraštis skelbia džiugią žinią, kad neseniai į Kalgarį atvyko dvi naujos šeimos – Mindaugas ir Natalija su dukrele Iveta ir Remigijus su Rasa ir sūneliu Rapolu. Pastarųjų šeimą aplankė "gandras", ir Rapoliukas sulaukė broliuko Adomo.

PO 60 METŲ Cecilija Kairaitienė, kaip rašo *Saulėtekis*, išjungusi į prel. E. Putrimo organizuotą išvyką, aplankė Lietuvą. Savo išpuždytas gražiai aprašo *Saulėtekis*. Dail. ELYTĖ BALKYTĖ-ZUBIS išrinkta KLB Kalgario apylinkės pirmininke. Ji čia gyvena nuo 1990 metų, kūrybines studijas gilinusi Čikagoje, yra surengusi nemažai parodų Vilniuje, Argentinoje, Urugvajuje, Čikagoje, Toronte, Amsterdamo ir kt.

KLB KALGARIO APYLINKĖ šiais metais jau papildė 10 naujų šeimų, atvykusių iš Lietuvos. (Saulėtekio inf.)

Edmonton, ALTA

EDMONTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ turi darbščią ir talentingą šeimą. Tai Nijolė Korris ir jos sūnus Tadas. Verti dėmesio Tado gabumai ir muzikos srityje. Jis sugeba groti 3 instrumentais: pianinu, smuiku ir saksofonu.

ADAS IR ANDREA ŠMITAI š.m. spalio 9 d. išskrido 3 savaitėms į Tolimius Rytus – Kiniją. Prieš keletą metų jiems teko keliauti Afrikos kontinente, kur daugiausia laiko praleido Kenijo-safari. J.P.

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 50 metų leidžiami *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliuoja tautiečiai ir anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis stipresnės paramos, ypač nuolat didėjant paruošimo, spausdinimo ir pašto išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* yra ir prasminga parama visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai*, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. TŽ leidėjai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytųjai kviečiami susipažinti su juo ir siūsti savo pastabas elektroniniu paštu – tezib@pathcom.com

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas
(905) 383-1650

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių klubo popietėje St. Petersburg, FL, rugsėjo 12 d. susirinkę klubo nariai džiaugėsi, kad audra "Frances" nepadarė didesnių nuostolių tautiečiams. Popietę pradėjo klubo pirm. A. Karnienė, visus pasveikinus ir pranešusi, kad šioje popietėje tęsiamas klubo pareigūnų pagerbimas. Ji esanti skirta Vilui Juškai. Pastarasis jau keletą metų darbuojasi klubo vadovybėje. Anksčiau ėjęs valdybos vicepirm. pareigas, o dabar rūpinasi salų nuomojimu, patalpų priežiūra. V. Juška atlieka priimtas pareigas pavyzdinčiai. Jis Čikagoje baigęs hidraulines mechanikos inžineriją. Būdamas Čikagoje dainavo "Dainos" chore, taipgi Čikagos lietuvių operos chore, eidamas valdybos pirmininko pareigas. St. Petersburg šoka "Aušros" tautinių šokių grupėje, dalyvauja klubo chore ir yra Šv. Kazimiero misijos komiteto pirmininkas. Po einamųjų reikalų klubo pirmininkė pakvietė buvusį klubo pirmininką L. Kynienę pasidalyti išpuždžius iš Lietuvos. Pastaroji pastebėjo, kad Vilnius esąs gražus ir švarus miestas. Daug turistų, ypač vokiečių ir japonų. Daug valgyklų lauke. Maistas skanus ir nebrangus. Parduotuvės stebina dideliu prekių pasirinkimu. Gyvenimo lygis, ypač miestuose, gerokai pakilęs. Sprendžiant iš apstėtų laukų, turėtų būti pagerėjęs gyvenimas ir kaimiečiams. Šventovėje beveik nematyti vidurinio amžiaus žmonių, daugiausia pagyvenę ir jauni. L. Kynienė aplankė Pažaislį ir įteikė klube suaukotus pinigus vienuolėms kazimierietėms. (Lietuvių žinios, 2004 m., 339 nr.)

Norvegija

Pietų Norvegijoje policija per spaudą prašo gyventojus pranešti apie gatvės pasirodantčius automobilius su lietuviškais registracijos numeriais. Pastaruoju metu itin daug augo vagystės iš automobilių, butų ir parduotuvių. Ir tuos nusikaltimus, kaip rašoma vietinėje spaudoje, atlieka lietuviai. Pvz. vienam automobilių iš Lietuvos policija rado daug pavogtų daiktų. Lietuviai paėmė vagtų daiktus, užregistravo įvykį ir nusikaltėlius paleido, paragindama išvykti iš Norvegijos. Tačiau po dviejų dienų policija vėl pačiupo tuos pačius lietuvius su vogtais daiktais. Šį kartą buvo suimti.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 49 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%	Asmeninės nuo..... 4.30%
santau pas..... 1.00%	nekl. turto 1 m. 4.80%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 1.50%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius 1.55%	• Narių santaupos
1 m. term. indėlius 2.50%	• adraustas TALKOS
2 m. term. indėlius 2.55%	atsargos kapitalu
3 m. term. indėlius 3.00%	3 mil. dol. ir Kanados
4 m. term. indėlius 3.40%	valdžios iki \$100,000
5 m. term. indėlius 3.85%	sumos draudimu
RRSP ir RRRF	
(Variable)..... 1.00%	
1 m. ind. 2.50%	
2 m. ind. 2.55%	
3 m. ind. 3.00%	
4 m. ind. 3.40%	
5 m. ind. 3.85%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.net

"Vilnijos atgarsiai"

IGNAS MEDZIUKAS

Knygos autorė Gražutė Šlapelytė-Sirutienė, gimusi ir gyvenusi Vilniuje, žinomų kultūros veikėjų dr. Jurgio ir Marijos Piačekaitės Šlapelių dukte. Baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. Studijavo Stepono Batoro universitete baltistiką ir slavistiką, gavo filosofijos magistrės laipsnį. Buvo mokytoja švenčionių "Ryto" ir VD gimnazijoje Vilniuje.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, dirbo Lithuanistikos institute. Artėjantis frontas iš Rytų ją su vyru Aloyzu Siručiu 1944 m. vasarą privertė palikti Vilnių ir Lietuvą. Atsisveikinus su motina, tikėjosi greitai grįžti. Deja, gyvenimas nuvedė į Vakarų Vokietiją, o iš ten į JAV didmiestį Čikagą. Čia ji ilgesni laiką dirbo banke (1950-1974). Su kitais vilniečiais įsteigė Vilniaus krašto lietuvių sąjungą, buvo renkama į valdybą, tvarkė literatūrinės vandenelės.

Pasitraukusi į pensiją Gražutė su vyru Aloyzu persikėlė į Kaliforniją ir apsigyveno Santa Monikoje, prie Pacifiko. Ji rašinėjo ir lietuvių spaudoje dažniausiai Vilniaus krašto temomis. Tų straipsnių susidarė rinkinys, išleistas knyga *Vilnijos atgarsiai*.

Su motina, likusia Vilniuje, galėjo pasimatyti tik 1965 metais, maždaug po 21 metų. Vykdydama Marijos Šlapelienės testamentą, Gražutė Sirutienė įsteigė Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejų, nupirkė reikalingą inventorių ir padovanojo Vilniaus miestui.

Knygoje aprašomi Aušros Vartai su stebuklingu Dievo Motinos paveikslu, pateikiama visa istorija. Net ir Vilniaus žydai, prasidėjus Aušros Vartų, nusiimdavę kepurės. Didelį įspūdį jai palikusi katedra, kur koplyčioje sidabriname karste gulėjo šv. Kazimiero palaikai. Jai besimokant, lenkų dvasinė vyriausybė leido katedroje vakarais lietuvių kalba gegužinės palmaldas. Daugelis eidavo iš Vilniaus priemiesčių, kad kuo daugiau susirinktų lietuvių. Buvo giedama garsiai, kad ir praeiviai galėtų išgirsti giesmes.

Knygoje plačiai rašoma apie dr. Jurgį Šlapelį, kuris buvo baigęs medicinos mokslus, bet iš tikrųjų buvo lietuvių kalbos žinovas, Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytojas, visuomenės veikėjas, vertėjas iš svetimų kalbų, žodžių sudarinėtojas. Žymūs Rusijos kalbininkai (Fortunatovas ir kiti) buvo pakvietę dr. J. Šlapelį, J. Jablonskį ir K. Būgą redaguoti Petrapilyje leidžiamą Jono Juoskos žodyną, bet ši darba sukludė karas.

Dr. J. Šlapelis 1938 m. paruošė *Kirčiuotą lenkišką lietuvių kalbos žodyną*, kuris buvo plačiai vartojamas 1939 m. Lietuvai atgavus Vilnių.

Nuo pat spaudos draudimo panaikinimo jis taisė daugelio knygų ir laikraščių kalbą. Be to, jis buvo vienas iš Lietuvių mokslo draugijos steigėjų ir vienintelis lietuvių atstovas Vilniaus miesto taryboje lenkų okupacijos metais. Neabejotinai Marijos ir dr. Jurgio Šlapelių knygynas Vilniuje buvo tapęs vienu iš svarbiausių lietuviybės centrų, kuris turėjo patirti kietą okupantų režimą. Dr. Jurgis Šlapelis mirė 1941 m. kovo 17 d. Palaidotas Rasų kapinėse. Marija Šlapelienė mirė 1977 m. balandžio 4 d. eidama 97-ius metus.

Knygoje daug rašoma apie dr. Joną Basanavičių, kuris pirmuoju pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą 1918 m. vasario 16. 1907 m. įsteigė Lietuvos mokslo draugiją leido žurnalą *Lietuvių tauta*. Dr. J. Basanavičius buvo vienas iš iniciatorių gavęs vokiečių karinės valdžios leidimą steigti aukštesniąją mokyklą. Jis buvo 1923-1924 m. lietuvių gimnazijos gydytojas. Dr. J. Basanavičiui mirus, gedulo Mišias katedroje aukėjo arkie-

vyskupas R. Jalbrzykowski (lenkas, neketęs lietuvių).

Vilniuje pirmoji lietuvių gimnazija buvo įsteigta 1915 m. rugsėjo mėn. Iš pradžių ji vadinosi Dr. Jono Basanavičiaus, Mykolo Biržiškos ir Povilo Gaidelonio lietuvių gimnazijos kursu. Pavadinimas keitėsi keletą kartų. Įsikūrus lietuvių valdžiai Vilniuje, 1918 m. Švietimo ministerijos įsakymu, gimnazija gavo Vilniaus pirmosios vyrų gimnazijos vardą, nes jau anksčiau buvo įsteigta Onos Mašiotienės vadovaujama mergaičių gimnazija.

Lietuvos vyriausybei iš Vilniaus pasitraukus ir okupantams keičiantis, gimnaziją perėmė "Ryto" draugija. 1921 m. rugpjūčio 22 d. pedagogų tarybos nutarimu pavadinta Vytauto Didžiojo gimnazija. Ji buvo mėsoma iš patalpų. Tik 1932 m. gimnazija persikėlė į "Ryto" draugijos įsigytus namus (Dambrauskos g. nr. 51). Nors okupacijos trukdė gimnazijos darbą, bet mokinių būdavo 500-600. Pirmasis jos direktorius buvo Mykolas Biržiška. Kai jis buvo ištremitas, ilgamečiu direktorium tapo Marcelinas Šikšnys.

Gimnazijos atestatai buvo nepripažįstami, ją baigusieji negalėjo stoti į universitetą, nebent laisvais klausytojais. Tik nuo 1925 m. buvo skiriama valdžios komisija, kuri dalyvavo baigiamuose egzaminuose. Vytauto Didžiojo gimnaziją 1919-1939 m. baigė 424 abiturientai.

Pradedant ir baigiant mokslo metus, gimnazijos mokiniai su mokytojais, orkestrui grojant, iškilmingai žygiuodavo Vilniaus gatvėmis į šv. Mikalojaus šventovę, o po pamaldų atgal – į gimnazijos rūmus.

Stepono Batoro universitete buvo įsteigta lietuvių studentų sąjunga, nepolitinė organizacija. Globėju buvo paskirtas prof. Julijonas Rudnickis, mielas žmogus. Uniforminės kepuraitės – žalios, apvedžiotos tautine juoste. Buvo įsigyta ir vėliava. Deja, nebuvo leista ją pašventinti, nei viešai su ja žygiuoti. Vėliava ir uniforminės kepuraitės buvo perduotos LM draugijai.

Lenkams užėmus Vilnių, buvo atkurtas Vilniaus universitetas Stepono Batoro vardu. Tarp planuojamų dešimties filologijos katedrų buvo numatyta ir lietuvių filologijos katedra. Tačiau praktiškai nebuvo sudarytos sąlygos jai veikti, nes nebuvo skiriama lėšų. Reikšmingos naujovės pradininkas buvo prof. Janas Otrebskis. Nuo pat atvykimo į Vilnių jis įsitraukė į lituanistikos studijas ir uoliai jas tęsė iki savo mirties 1971 m. Poznanyje. Jo svarbiausios šios srities darbai lenkų kalba išleista trijų tomų *Lietuvių kalbos gramatika* ir dviejų dalių monografija *Rytų Lietuvos Tverėčiaus tarmė*. 1928 m. Vilniaus universitete įsteigtas lietuvių kalbos lektoratas. Kaip matyti iš rastų dokumentų, lenkų administracija stengėsi labai riboti ir apskunkinti lietuvių priėmimą į universitetą.

Knygoje yra įdėta ir keletas proginių straipsnių apie iškilus žmones, pavyzdžiui, apie dr. Kazį Alminą, Adomą Dundzilą, knygų leidėją ir platintoją. Rašoma apie prof. Antaną Salį, dr. Petrą Joniką ir kitus autorių pažįstamus asmenis, taip pat apie mirusią sesutę Laimutę Gražinienę, baigusią Stepono Batoro universitetą teisių mokslo magistrės laipsniu. Rašo apie vilniečių veiklą JAV. Įdėti ir 4 eilėraščiai. Autorė už nuopelnus apdovanota DLK Gedimino ordinu ir daugeliu padėkos raštų.

Knygoje daug įdomių nuotraukų, pradedant jos pačios studijų metais.

Gražutė Šlapelytė-Sirutienė, VILNIOJOS ATGARSIAI. Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas Vilniuje. Išleista Gražutės Šlapelytės-Sirutienės lešomis. Tiražas 300 egz. Vilnius, 2004 m., 232 psl.

Šios vasaros A.P.P.L.E. seminare dalyvavusios anglų kalbos mokytojos iš įvairių Lietuvos mokyklų. Viduryje, pirmoje eilėje k. Irena Ross, viena iš dėsytųjų ir š.m. A.P.P.L.E. vadovė Nuotr. J. Diliūno

"Lituanus" žurnalas gimė prieš 50 metų!

Jis gimė biuleteniu studentų "dypukų" pastangų dėka ir išaugo į rimtą žurnalą

ANTANAS DUNDZILA

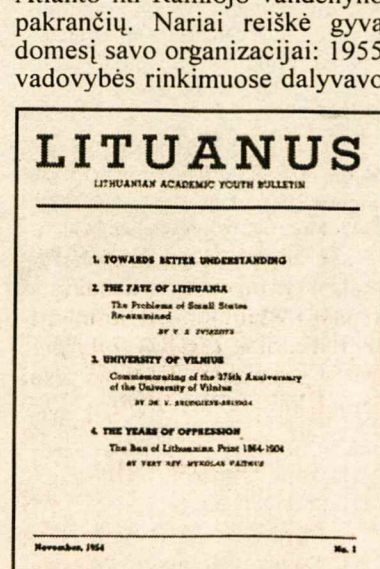
1954 lapkričio 26 - 28 Čikagoje įvykusiame lietuvių studentų sąjungos metiniame suvažiavime pasirodė anglų kalba *Lituanus* žurnalo pirmasis numeris. Tai buvo 12 puslapių, gražiai techniškai apdorotas, organizuotos mūsų studentijos leidinys angliškai skaitančiam akademiniam pasauliui. Minint *Lituanus* gyvavimo sukaktį, čia pasidalinsiu 1954-1955 m. epizodais, kai *Lituanus* leidimo buvo imtasi. Šalia grynai informacinių duomenų bei reiškiama pasitenkinimo, šiose eilutėse išskiriu mūsų studentijos kartą, kurios tarpe *Lituanus* gimė.

Studentija JAV-se apie 1954 m.

Tuo metu buvusių "dypukų" dauguma buvo bebaigianti pirmąjį gyvenimo penketį JAV-se. Studentija sudarė lietuvišką gimnazijų auklėtiniai. Vokietijoje baigė bent 4-5 klases. Aišku, buvo vyresnių studentų, aukštojo mokslo ragavusių Pinnerbergo universitete ar kitose Vokietijos bei Lietuvos mokyklose.

Slinko Korėjos karas į pa-baigą, pasaulyje plito šaltasis karas. Jauni vyrai privalėjo bent dvejus metus atitarnauti JAV kariuomenėje. Nedaug dar kas turėjo automobilius ar televizorius. Illinois universitete 1954 rudenį mokėstis už mokslą buvo \$49 semestriui, pašto ženklas pirmos klasės laišku kainavo 3 centus, benzinas apie 15-17 centų/gal. Iš mūsų studentiško organizacijų veikė ateitininkai, formavosi santaričiai (vėliau "Santara-Sviesa"), atsikūrė akademikai skautai ir, gal kiek siauresnė skalėje, veikė keli kiti studentijos sambūriai.

1951 įvyko pirmieji naujai įsteigto organizacijos, Lietuvių studentų sąjungos JAV, vadovybės rinkimai, kurios iniciatoriai buvo Madison, WI, mieste studijavę Vytautas Kavolis ir Vytautas Žvirzdys-Vardys. Jaunimui stojant į universitetus ir, vyrams atsitarnavus kariuomenėje, grįžtant tęsti studijų su valdžios stipendijomis, sąjungos narių skaičiais sparčiai augo: 1951-1952 pradėta su 135 nariais, 1954-1955 buvo 569, o 1956-1957 veikė net 22 sąjungos skyriai su 743 nariais, gyvenančiais nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno pakrančių. Nariai reiškė gyvą domesį savo organizacijai: 1955 vadovybės rinkimuose dalyvavo

Pirmojo numerio viršelis

net 72% turinčių teisę balsuoti! Kelis kartus per metus buvo leidžiamos *Studentų gairės*, veikė šalpos fondai, reguliariai buvo rengiami suvažiavimai ir t.t.

Buvo, ką šiandien būtų galima vadinti ir "politikavimu" – tai varžybos dėl įtakos ar vadovybės; pasitaikydavo ir viešų ki-virčių. Bet bendra nuotaika buvo teigiama, draugiška, sutelkta į studijinius rūpesčius, aiškiai lietuviška. 1952.XI.24 sąjungos vadovybė savo izde turėjo \$35.10, o Lietuvių studentų šalpos fondas – \$573.84 įnašą. Ar visa tai ne nostalgikiškai skamba?

1954 pavasarį po rinkimų sudaryta tokia sąjungos centro valdyba: K. Kudžma – pirm., A. Keželis – vicepirm., R. Rauchaite ir V. Germanas – sekret., A. Barzdukas – išd., A. Sužiedėlis ir V. Vyngantas – nariai. Germanui, Keželiui ir Kudžmai išvykus į kariuomenę, valdybą ėjo R. Kezys, V. Kleiza ir K. Mikėnas, o pirmininkavimą perėmė A. Sužiedėlis.

Šioje aplinkoje Lietuvių studentų sąjungos centro valdyba 1954 vasarą priėmė valdybos nario Vytauto Vyganto siūlymą pradėti leisti biuletenį anglų kalba.

Užsienio skyrius ir būsimasis "Lituanus"

Pasibaigus 1954 pavasario semestriui, dauguma Urbana, IL, miestelyje Illinois universitete studijavusių studentų išsikirstė namo, Čikagon. Čia visai netikėtai vasaros pradžioje pas mane atsilankė Vyngantas, su kuriuo anksčiau buvau susipažinęs Urbanoje. Studijose jis jau buvo toliau už daugelį mūsų pažanges, įpusėjęs ir pramoninės psichologijos daktarą, kai aš ir mano artimiausių draugų būrelis buvome maždaug trečiamečiai, būsimieji inžinieriai. Ši kartą, sėdėdamas pas mus ant sofos, Vyngantas suglaustai nušvietė sąjungos centro valdybos planus steigti užsienio skyrių ir pradėti leisti anglų kalba biuletenį. Mane jis kvietė pirmininkauti užsienio skyriui, sudaryti iš Urbano studentų mažą, bet darbingą kolektyvą ir redaguoti planuojamą biuletenį. Ilgai nedelsdama, nes vadovybės kadencija tik vieneri metai, centro valdyba norinti išleisti pirmąjį numerį, dar prieš 1954 m. pabaigą. Tad ir aš, nedelsdamas, sutikau.

Pasak Vyganto, angliško biuletenio mintį viename sąjungos susibūrimė išklė žinomas JAV vyresniosios kartos visuo-

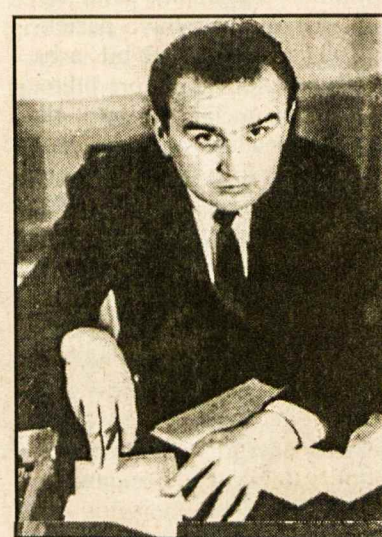
Atsiųsta paminėti

MUZIKOS ŽINIOS, 2004 metai, 255 nr. Leidėjas – Šiaurės Amerikos lietuvių muzikos sąjunga. Redaktoriai – Kazys Skaisgiris ir Stasys Slizys. Administratorius – Antanas Giedraitis (7310 S. California Ave., Chicago, IL 60629, USA). Metinė prenumerata – 10 dol. Priedas – gaidos giesmės "Mano malda", kurios autoriai – Ada Skučienė ir Liudas Stukas.

Danutė Gailienė (sudarytoja), SUNKIŲ TRAUMŲ PSICHOLOGIJA. Dailininkas – Romas Dubonis. Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius). Vilnius, 2004 m., 272 psl. Tai monografija apie politinių represijų sukeltų sunkių ilgalaikių traumų pasekmes.

Juozas Grušys-Žilvinas, IN THE LIGHT OF LYRE. Redaguota Jūratė Vitkūnaitė-Reilly (Australija) ir Robertas Keturakis. Make-tavo Kazimieras Žemaitis. Spausdino UAB "Judek" (A. Juozapavičiaus pr. 82a, LT-3002 Kaunas). Tai vertimas iš lietuvių kalbos. Vertė Alvyda Kairytė, Jūratė Vitkūnaitė-Reilly (Australija)

PEDAGOGŲ PROFESINĖS RAIDOS CENTRAS

VYTAUTAS VYNGANTAS (1930-1998) Ntr. V. Valaičio

menininkas ir vasarviečių savininkas J. J. Bachunas. (Šie ir kiti kurie kiti duomenys – iš *Dienos tarp dangoraizį*, 1957 Lietuvių studentų sąjungos leidinio). Ten jis pažadėjo ir savo pinigine paramą. Ankstyvesnės sąjungos vadovybės šiam J. J. Bachuno sumanymui, atrodo, neturėjo jėgų ir laiko, tai iki šiol nieko ir nebuvo padaryta. Vyngantas šį J. J. Bachuno siūlymą "atgaivino" išklė tuometinėje centro valdyboje. Artimiausioje ateityje, jau sudarę planus, turėsimė vykti pas J. J. Bachuną, savąsias pastangas jam išdėstyti ir prašyti pritarimo. Taip pat Vygantui atrodė svarbu informuoti ir kitus mūsų visuomenės vadovus.

Po kelių savačių vėl susitikome. Aš jau turėjau pakviestų bendradarbių sutikimus, provizorinį pirmųjų metų biuletenio turinį ir keletą kitų siūlymų. Į užsienio skyrių specialiai biuletenio leidimui sutiko įeiti Kęstutis Mikėnas, Algis Pabarčius, Dalilė Valančiūtė (vėliau Politikaitienė). Narių ex-officio ir ryšininku su valdyba buvo Vyngantas. Kiek vėliau į palankių lais-kų apie Lietuvą rašymo projektą įsijungė Leonas Sabaliūnas ir Algirdas Marchertas. Aš dar siūliau užsienio skyriaus veiklą plėsti keliais kitais sumanymais, tačiau Vyngantas kietai laikėsi biuletenio leidimo: "Išleiskime gerą biuletenį ir, bent pradžia, užteks. Tuo atliksime didelį darbą", jis argumentavo.

Buvome saistomi turimų sąjungos išteklių, laiko irgi buvo mažai. Pirmųjų metų temų bei autorių sąrašą papildėme keliais Vyganto pasiūlymais. Turinio principinė linija rūpesčių nekėlė, šiandien ją galima lengvai atkurti Sąjungos pradininkų 1951 m. paskelbtu atsišaukimu, kuriuo visi tuomet gyvenome: "...įjungti lietuvių studentus į Lietuvos laisvės kovą tarptautiniame bei amerikietiškae akademiniame forume, kartu ir tautinėje bendruomenėje..." Tebegyvenome Eisenhowerio prezidentavimo laikais ir jo 1952 m. rinkiminiais pažadais komunizmas atstumti atgal. Tad ir pirmųjų numerių turinys visų pirma turėjo išsakyti, kas mes esame, kas mums nutiko, kokie mūsų siekiai Lietuvos atžvilgiu, kokie ryšiai su akademine visuomene ir, sudarius šią bazę, ieškoti saviesiems tikslams pritarimo. Vėliau, aišku, ši bazė būtų plečiama ir kultūrinę ir kt. lietuviams svarbias sritis.

Tame pasitarime iš kelių mano pasiūlytų vardu apstojome prie *Lituanus* pavadinimo. Vyngantas dar pranešė, kad spaudos darbą atliks *Darbininko* spaustuve, Brooklyne bus tvarkomas techniškas paruošimas bei ekspedicija. Mums gi reikėjo pasirūpinti laisvųjų kraštų studentų centrinių organizacijų adresais bei keliomis kitomis smulkmenomis. (Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus universiteto 425 metų jubiliejus renginių tarpe yra ir dvi parodos: Vilniaus paveikslų galerijos dviejose salėse išdėstyta paroda, vardu *Senasis Vilniaus universitetas: mokslo ir meno vertybės* bei Vilniaus universiteto bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje išdėstyta 1579-1831 m. Vilniaus universiteto profesorių knygų, vadovėlių, jų skaitytų paskaitų užrašai parodoje *Mokslas senajame Vilniaus universitete*. Pastarosios parodos didesnio formato rankraščiai ir žemėlapiai buvo išdėstyti grafų Chodkevičių rūmuose, kurie kadaise priklausė Vilniaus universitetui ir Vilniaus švietimo apygardos kanceliarijai. Paveikslų galerijoje žiūrovams pristatoma garsiausių Vilniaus meno mokyklos auklėtinų, Pranciškaus Smuglevičiaus, Jono Rustemo, Andriaus Valinavičiaus, Vincento Smakausko, kūryba. Tarp jų V. Smakausko drobė *Steponas Batoras įsteigia Vilniaus universitetą*, nutapyta 250-jam VU jubiliejui. Kai kurie rodiniai buvo pristatyti platesnei visuomenei pirmą sykį.

Tarp paminėtinų roдиниų antrojoje parodoje – iliuminuoti didelio formato XIV š. italų giesmynų pergamentų lapai, rankraštinis XIV-XV š. iliuminuotas pergamentinis švč. Mergelės Marijos giesmynas, VU profesorius Joachimo Lelevelio (1786-1861), vieno autoritetingiausių senosios kartografijos istorikų, ranka perbraižyti įvairių autorių viduramžių žemėlapiai, atskleidžiantys to laiko pasaulio sampratą. Retenybių mėgėjus turėtų sudominti autentiški garsių asmenų autografa ant laiškų ar dokumentų: valdovų Žygimanto Senojo, Stepono Batoro, Augusto II, Jono Kazimiero, Jono Sobieskio; imperatoriaus Napoleono Bonaparto, Voltaire, Victor Hugo, Francois Rene Chateaubriand, Adomo Mickevičiaus ir kitų.

Ne mažiau įdomios rankraštinės paskaitų, skaitytų VU, knygos: Stanislovo Jurevičiaus 1764-1769 m. matematikos konspektai su daugybe praktinių brėžinių, prof. Andriaus Milevskio elementariosios matematikos pagrindai, skaityti 1629-1937 m. Vilniaus jėzuitų akademijos vizitacijų rankraštinė knyga bei universiteto bibliotekos rankraštinė knyga *1629-1937*.

Negimę mirusieji

Mama! Ar tu esi?

Tėte! Ar tu buvai?

Tai jūs, palikę lapelį baltą,

Išplėję juodąjį – tačiau

Zemelė geria kraują nekaltą,

O aš saulutės nemačiau.

Mama! Ar tu girdi?

Tėte! Ar tu žinai?

Nėra kapelio, nėra kryželio,

Nėra medelio, nėra gėlės,

Nėra nei mielo, gražaus

vardelio,

Nėra nei ženklo nei pavardės.

Mama! Ar tu jauti?

Tėte! Ar tu šalia?

Klaidas išpirti kelias lemtas,

Nors ta kaltė sunki, slogi...

Juk meilė – žodis geras, šventas,

Kaip Dievo vardas ji brangi...

Stasys Litvinavičius

mokslinių vardų suteikimo knyga *Akademijos laurai*, rašyta 1650-1781 metais. Pirmųjų VU bibliotekos dovanotųjų knygų: iš vysk. Valerijono Protasevičiaus asmeninės bibliotekos knyga su jo paties įrašyta nuosavybės formule, karaliaus Žygimanto Augusto knygų, aptaisytos Vilniaus knygrišių, Kazimiero Leono Sapiegos 3,000 knygų dovanavimo VU pavymzdžiai. Universiteto profesorių ir DLK didikų iš dvarų bibliotekų dovanotos knygos, liudijančios ano meto aukštą meno ar leidybos lygį.

Vladas Šimkus, poetas, vertėjas, literatūros kritikas mirė rugsėjo 6 dieną eidamas 58-ius gyvenimo metus. Beigė s lituanistikos studijas Vilniaus universitete, V. Šimkus dirbo *Jaunimo gretų*, *Literatūros ir meno*, *Svyturio*, *Pergalės*, *Metų* redakcijose. Pirmoji jo knyga *Gražiausioji sekundė* išėjo 1960 metais, vėliau buvo išleista daugiau jo poezijos rinkinių: *Kranto kontūrai* (1963), *Gelėžis ir sidabras* (1968), *Biūtės pabėgėlės* (1973), *Nusileisk, dangau, ant žemės* (1982). Pats poetas labiau mėgo vertimus. Į lietuvių kalbą išvertė Adomo Mickevičiaus, Andrejaus Voznesensko, Aleksandro Puškino, Bertold Brecht, Heinrich Heine, Friedrich Schiller, Johann Wolfgang Goethe ir kitų klasikų kūrybos. Bendradarbiaudamas su teatrais, išvertė daug pjesių, muzikos veikalių, operų bei operėčių libretų. Jo paties poezija buvo išversta į anglų, vokiečių, lenkų, čekų, bulgarų, vengrų, rusų ir kitas kalbas.

Tarptautinis festivalis *Banchetto musicale* vyko Vilniuje rugsėjo 23 - spalio 17 dienomis. Šis jau 15-tą kartą organizuojamas muzikos ir teatro festivalis publikai pristato populiarius bei dar Lietuvoje neskambėjusius Viduramžių, Renesanso ir Baroko epochų kūrinius. Į šiemetinį festivalį atvyko žinomi Švedijos, Italijos, Vokietijos, Rusijos, Baltijos valstybių senosios muzikos atlikėjai. Koncertavo Maskvos patriarchato choras "Drevneruskij Raspev" (vad. Anatolij Grindenko), Baltijos valstybių baroko orkestras (vad. Darius Stabinskas), šiuo metu itin populiarius vokalinis ansamblis iš Vokietijos "Cantus Coelln" (vad. Konrad Jughuenel), Karališkojo Švedijos dramos teatro trupė (vad. Benoit Malmberg).

Baigiamajame koncerte, kurį transliavo Euroradijas Vakarų Europai, buvo pristatytas ciklas *Atradimai*. Atlikėjai – Tarptautinės senosios muzikos ansamblis (vad. Darius Stabinskas), kamerinis choras "Brevis" (vad. Gintautas Venislovas), maestro Edoardo Bellotti (vargonai, Italija), sopranas Edita Bagdonaitė. Festivalį 1989 m. įsteigė ir trylika metų jam vadovavo Jūratė Mikiškaitė-Vicienė, renesanso muzikos ir šokių ansamblio "Banchetto musicale" steigėja ir vadovė. Festivalio misija – supažindinti Lietuvos publiką su autentiška senąja muzika, dar negirdėtais kūrinių. Festivalį remia Kultūros ministerija ir Vilniaus miesto savivaldybė. G. K.

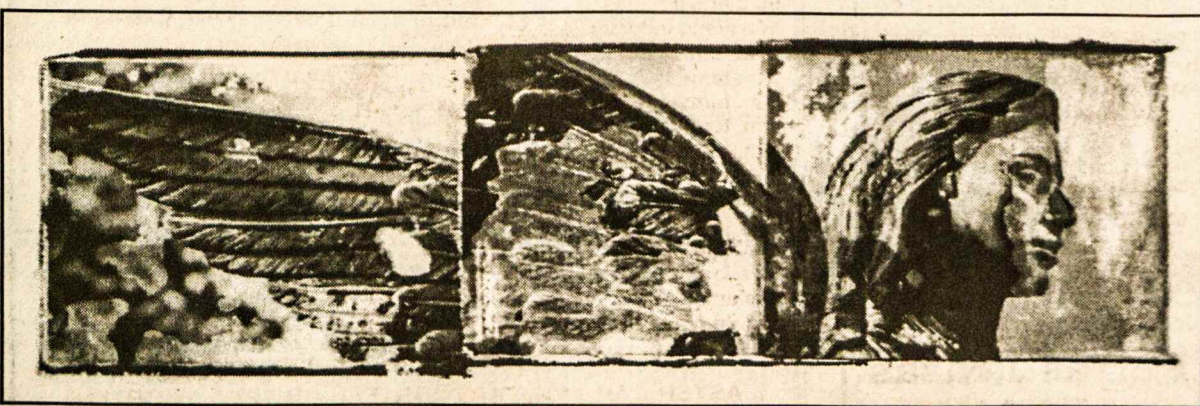
(ELTOS, Delfi, BNS,

7 meno dienos, LGTIC informacija)

Šiluvos bazilikoje karaliaus Dovydo statula

Nuotr. I. Ross

Kristinos Baliūnaitės nuotrauka "Angel 1", laimėjusi III vietą "Gold Fish" jaunimo meno konkurse, surengtame Kanados lenkų moterų federacijos rugsėjo 25 d. Toronto rotušėje

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktadieniais nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

AKTYVAI per 65 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.10%
180-364 d. term. ind.	1.20%
1 metų term. indėlius	1.50%
2 metų term. indėlius	2.15%
3 metų term. indėlius	2.60%
4 metų term. indėlius	2.80%
5 metų term. indėlius	3.40%
1 metų GIC-mėn. palūk.	1.25%
1 metų GIC-met. palūk.	2.70%
2 metų GIC-met. palūk.	2.60%
3 metų GIC-met. palūk.	2.80%
4 metų GIC-met. palūk.	3.30%
5 metų GIC-met. palūk.	3.60%
RRSP, RRIF "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	1.80%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	2.60%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	3.05%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	3.55%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	4.00%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	0.50%

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

MLS JUMS TIK KAINUOS
3 1/2%
iš viso + GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų

MANO NUOSAVYBĖS VERTĖ
\$400,000, \$500,000, \$700,000?
Nemokamas įvertinimas.

SKAMBINKITE
TEODORUI
STANULIUI, B.A.
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST. W.

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tomsenk@rogers.com

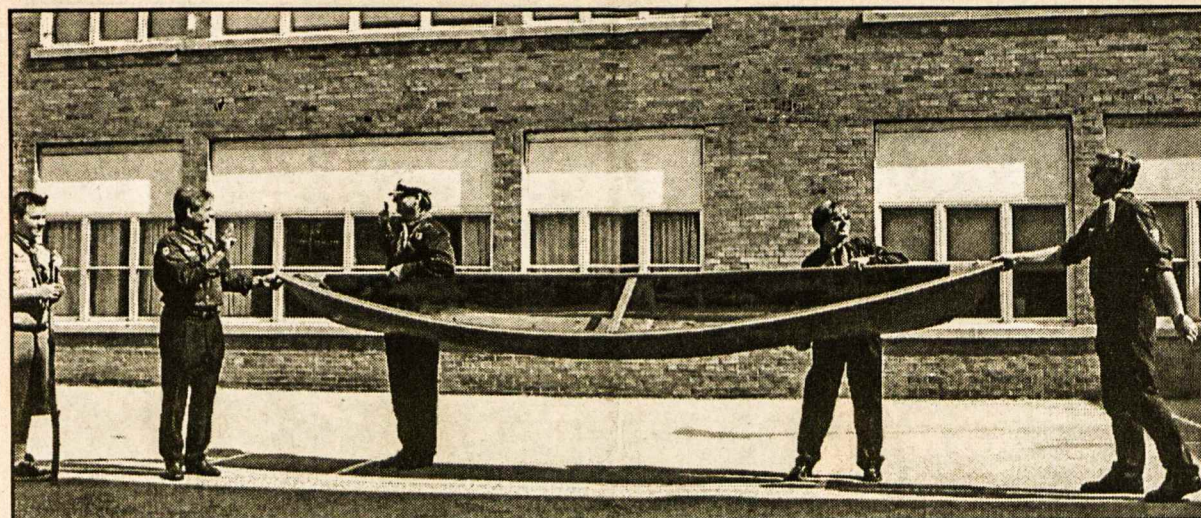
MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

VILNIUS

Tel: (416) 233-4601

\$300* COUPON \$300*
off for 1 parcel off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Jūrų skautų vadovai – dr. J. Birgiolas ir Ant. Šileika perduoda pareigas P. Bekerui ir R. Punkriui, simboliskai įteikdami jiems jūrų skautų rankomis pagamintą baidarę

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
negu vyriausybė buvo numatytas. Dalis šių pajamų bus panaudota 500 bil. dol. valstybės įsiskolinimui sumažinti. Didžiausias įsiskolinimas buvo pasiektas 1997 metais – 563 bil. arba 68.4% bendro vidaus produkto, kuris šiais metais sudaro tik 41.1%. Kanados mokesčių mokėtojų federacija ir parlamento opozicijos nariai kaltina vyriausybę, kad ši nemoka skaičiuoti savo išteklį ir tuo skriaudžia mokesčių mokėtojus.

Albertos provincija nestokoja žemės turtu, ypač alyvos, tačiau pati pirmoji ėmėsi masinio vėjo turbinų naudojimo elektros energijai gaminti. Kanados valdžia, pripažindama ir skatindama šios energijos panaudojimą, paskyrė beveik 25 mil. dol. "Sommerville Wind Farm" įmonei, kuri šiuo metu jau turi 38 vėjo turbinas ir gamina net 68 megavatų energijos. Sosto kalboje buvo skatinama imtis priemonių ryšium su klimatinio sąlygų kitimu Kanadoje ir visame pasaulyje.

Čečėnijoje žuvo Kanados piliētis. Rusijos saugumo biuro (buvusios KGB) valdininkai teigia, kad Kanados pasą turintis 26 metų amžiaus Rudwan Khalil buvo nužudytas kartu su keliais trimis teroristais Čečėnijos pietinėje dalyje. Pase įrašyta, kad jam artimas asmuo esanti Vankuveryje gyvenanti sesuo. Kanados užsienio reikalų departamentas ir Kanados policija tą reikalą tiria. Rusijos saugumas šį asmenį laiko kovingųjų islamų pasekėju. Rusijos prezidentas Putinas ėmė kištis į Čečėnijos 1996 m. sunkios kovos atgautą nepriklausomybę. 1999 m. norėdamas įvesti ten jam paklusnius statybinius, pasiuntė Rusijos kariuomenę vadinajamai kovai prieš banditus. Kova tebesitęsia dar ir šiandien. Nuo 2001 m. Putinas šios okupacijos siekiams pateisinti pasisavino JAV terminą "karą prieš teroristus".

Kanados iždas per bedarbių draudimo departamentą praranda apie 5% išmokų. Iš 12.6 milijonų dolerių išmokamų bedarbių reikalams, iki pusės

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

milijono nėra pateisinami. Aiškinama, kad elektroninė sistema nespėja prisitaikyti prie departamento reikalavimų. Techninių priemonių įvedimas ir personalo trūkumas prisideda prie tinkamo ir saugaus išmokų įvedimo ir ataskaitos. Valstybės išdo ministerio pavaduotojas Jim Jud tikisi, kad iki 2007 metų pabaigos šie netikslumai bus pašalinti.

JAV pasiekia apie penktą milijonų mažų siuntinių su vaistais, kurių daugumą siunčiami iš Kanados, nes JAV vaistų kainos yra vidutiniškai 40% aukštesnės. Visi receptai, kurie yra išrašomi Kanados vaistinėse, turi būti pasirašyti šiame krašte medicinos praktika besiverčiančio gydytojo. Yra tokių, kurie nesiverčia niekuo kitu kaip tik receptų patvirtinimu. Vienas jų yra kaltinamas 45,000 receptų pasirašymu per pusant metų. Kitas prisipažino gydytojų disciplinos komitetui, kad per pusmetį uždirbo 220,000 dol. ir tai ne receptus išrašydamas, bet tik jų tikslumą patvirtindamas. Be tokių gydytojų pagalbos apie 100 elektroninių receptais besiverčiančių vaistinių negalėtų išsiversti. Vaistų gamybos įmonės mėgina varžyti tiekimą elektroninėms vaistinėms, bet jos tada importuoja vaistus iš Europos, kur vaistų kaina tik iš dalies aukštesnė nei Kanadoje. Ši prekyba vaistais tapo JAV ir Kanados vyriausybės rūpesčiu ir buvo iškelta net JAV prezidentinių kandidatų debatuose.

Vis labiau ryškėja pasaulio šiltėjimo padariniai, dėl kurių kaitinamas perdidėtas pramoninių trąšų išmetimas į atmosferą. Jau prieš daugelį metų pasaulio vadovai ieškojo būdų kontroliuoti pramoninių trąšų atmosferoje didėjimą. Buvo pasirašytas Koyoto protokolas. Jį ratifikavo 125 kraštai, tačiau tik 37 kraštai pripažino trąšų išmetimo kvotas, o iš jų tik keturi kraštai – Kanada, Japonija, Norvegija ir Monako – pažadėjo sumažinti išmatas į atmosferą, kuriuos būtų mažesnės nei 2000 m. Kanada įsipareigojo iki 2010 m. sumažinti išmatas iki 572 milijonų tonų per metus, tačiau jau 2000 m. pabaigoje tos išmatos viršijo pačių nustatytą ribą 155 milijonais tonų. Manoma, kad ir labai norint, augant pramonei, vis dažniau sutrinkant atominės energijos jėgainėms, šis pažadas negalės būti įvykdytas. Rusijos prezidentas V. Putin praėjusią savaitę prisijungė prie Koyoto protokolo pripažįstančių kraštų. Be Rusijos pritarimo šis protokolas būtų nustojęs savo galios. Rusijos įmonės turi persiorganzuoti ir šiuo metu keičia savo pramonės struktūrą, jos galės lengviau prisitaikyti prie Koyoto reikalaujamų normų. Europos sąjungos valstybės, ypač neseniai išsilaivinusios iš Sovietų Sąjungos, taip pat pertvarko savo gamybinis metodus ir energijos taupumą. Šiuo metu Kanados įsipareigojimas negali būti vykdomas, todėl vyriausybė tikisi išsiderėti to įsipareigojimo datos pratęsimą bent keleriems metams.

A.V.

SPORTAS

Geriausieji

Apie Kanados krepšinininkų veiklą rašantis žiniaraštis "Frozen Hoops" š.m. spalio 19 d. laidoje pateikė bet kada Kanadoje buvusių geriausių krepšinininkų sąrašą. Tarp 129 pavardžių yra lietuvių. Tai Stepas Ignatavičius, Sam Kaknevičius, George Rautinis, Leo Rautinis ir Jim Zoet (pastarasis ne lietuvis, bet vedęs lietuvaite, žaidęs ŠAL-FASS organizuotose varžybose). Leonas Rautinis šiuo metu yra krepšinio rungtynių komentatorius, matomas televizijoje. Inf.

"Aušros" žinios

– Rimui Miečiui pasitraukus iš klubo pirmininko pareigų, naujuoju pirmininku išrinktas Edis Punkskis, tel. 905 465-1010 (eks.227) E-paštas edpunkskis@hotmail.com "Aušros" E-paštas info@ausra.net. Nesusisiekus su Edžiu, skambinti Larry Hurst tel. 416 992-3449; E-paštas larry.hurst@rogers.com – Jaunių (4 iki 19 m. amžiaus) treniruotės jau prasidėjo. Kas norėtų, dar gali užsiregistruoti. Naudoiti interneto adresą www.auras.net Klubas laukia savanorių pagalbos treniruotėse, administracijoje ir kitur. D.D.

Slidinėjimas

Lietuvių slidinėjimo savaitgalis Vail, Colorado, organizuojamas 2005 m. kovo 12-19 d.d. Vykus ŠALFASS salono lentynės, lietuvių medikų seminaras, kiti renginiai. Kambariai rezervuojami 4 arba 7 dienoms Evergreen Lodge per "Gandras Travel". Skambinti Gailei Oslapas tel. 310 880-2952 arba kreiptis el. paštu gailute@msn.com. Užstatą (po \$300 JAV dol. asmeniui) reikia sumokėti š.m. lapkričio 6 d., pilną mokėstį – iki 2005 m. sausio 1 d. Skrydžius galima užsisakyti atskirai arba per "Gandras Travel" (\$400 JAV dol. asmeniui iš Toronto).

Žinios iš Lietuvos

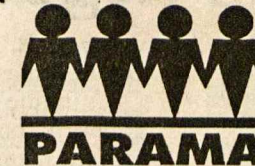
– Rengiantis Europos krepšinio čempionatui, Vyriausybė sudarė sąlygas sporto komplekso statybai – posėdyje nusprendė neatlygintinai perduoti kitos valstybinės paskirties žemės sklypus Šiaulių ir Panevėžio miesto savivaldybių nuosavybėn.
– Kauno "Žalgirio" vidurio puolėjas A. Sabonis dėl kelio skausmo keletą mėnesių negalės atstovauti komandai.
– Lietuvos jaunimo (iki 19 metų) futbolo rinktinė Slovakijoje pasibaigusiose Europos čempionato V atrankos grupės varžybose pralaimėjo rungtynes šeiminkų komandai 1:3, tačiau užėmė antrąją vietą, pateko į kitą ratą.
– Ispanijoje vykstančios 36-osios šachmatų olimpiados septyntajame rate Lietuvos moterų komanda įspūdingai įveikė Vokietijos komandą 3:0, o aštuntajame rate 2-1 įveikė Anglijos komandą ir varžybų lentelėje šoktelėjo į antrąją vietą.
– Varšuvoje vykusiose pasaulio jaunimo merginų (iki 20 metų) fechtavimo špagos taurės varžybose Agnė Azukaite iškovojo trečiąją vietą.
– Lietuvos bėgikas A. Balčiūnas laimėjo 24-tą kartą Echtenach (Luxembourg) surengtą maratoną. Nugalėtojas 42 km 195 m nuotolį įveikė per 2 val. 26 min. 16 sek.

– Homyel (Baltarusija) vykusiose tarptautinėse jaunimo graikųromėnų imtynių varžybose Lietuvos rinktinė komandų įskaitoje užėmė antrąją vietą.
– Lietuvos šokėjai A. Bižokas ir E. Daniūtė (Kauno "Sūkurys") Karlsruhe (Vokietija) vykusiose aukšto lygio "ARD-Masters Gala" serijos sportinių šokių varžybose klasikinių šokių programoje užėmė antrąją vietą. Kita Lietuvos pora – A. Kandelis ir E. Visockaitė (Vilniaus "Ratutas"), Maskvoje vykusiose "Grand Slam" varžybose Pietų Amerikos šokių programoje užėmė irgi antrąją vietą. V.P.

• Kai turėsi apsispręsti, pasiklausk patarimo pareigos, o ne aistros. Kas tik gera pasaulyje padaryta, atliktą klausant pareigos balso, o kiek yra blogio, – tai savimeilės vaisiai.

(J. B. Lacordaire)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% Taupomąją sąskaita	
Iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.	
1.10% už 30-89 d. term. indėlius	
1.10% už 90-179 d. term. indėlius	
1.20% už 180-269 d. term. indėlius	
1.20% už 270-364 d. term. indėlius	
1.50% už 1 m. term. indėlius	
2.15% už 2 m. term. indėlius	
2.60% už 3 m. term. indėlius	
2.85% už 4 m. term. indėlius	
3.40% už 5 m. term. indėlius	
1.35% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.70% už 1 m. GIC invest. pažym.	
2.70% už 2 m. GIC invest. pažym.	
2.80% už 3 m. GIC invest. pažym.	
3.30% už 4 m. GIC invest. pažym.	
3.60% už 5 m. GIC invest. pažym.	
1.00% RRSP & RRIF (variable)	
1.80% RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	
2.60% RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	
3.05% RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	
3.55% RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	
4.00% RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	
0.75% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....	5.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su – nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	4.30%
2 metų.....	4.60%
3 metų.....	5.20%
4 metų.....	5.50%
5 metų.....	5.60%
– su keičiamu nuosimčiu.....	4.25%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v. LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

KLF daugiau kaip 40 metų remia lietuvišką veiklą Kanadoje ir Lietuvoje. Jūsų įnašai ir aukos lieka Fonde kaip nuolatinis šaltinis, sudarantis galimybę remti lietuviškos išlaikymą bei studijuojantį jaunimą Kanadoje ir teikti finansinę paramą Lietuvai.

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą
testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Algis MEDELIS QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turi įvairių pramoginių išvykų – apžiūrėti Toronto miestą, Niagara, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. – teiraukitės!

VISUOMET ruošiamas maldininkų kelionės – Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronto 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON
ALGIS ir STEFA MEDELIAI **Tel. 905-306-9563**

Visos paslaugos atsiėmiant giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOMI Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius. Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

TORONTONT

Anapilio žinios

– Spalio 16, šeštadienį, pakrikštyta Jono-Rimo ir Irenos (Bansėvičiūtės) Juodžių dukrelė Ona-Pranciška-Diana-Irena.

– Spalio 17, sekmadienį, pakrikštyta Vito ir Irenos-Gražinos (Kuosaitės) Rentelių dukrelė Adriana-Izabelė.

– Pasiruošimo pamokos Pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo Sakramentui bus pradamos netrukus. Registruoti prašome sekmadieniais po Mišių zakristijoje arba kitu metu skambinti klebonijon tel. 905 277-4320.

– Rudeninė Kapinių lankymo diena Anapilyje bus spalio 31, sekmadienį. Pamaldos vyks 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Pamokslą sakys diak. dr. Kazimieras Ambrozaitis. Autoaiškšteje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas į pamaldas vež maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Ryšium su Kapinių lankymo diena, ateinančią savaitę Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje sekmadieninės Mišios bus spalio 30, šeštadienį, 2 v.p.p.

– Kapinių lankymo dienos pietūs spalio 31, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietauti bus galima visą dieną ir atsisveikinti vynu bei lietuvišku alumi.

– Kapinių lankymo dienos programa, spalio 31, sekmadienį, KLKM dr. J. skyrius ruošia meno parodą Anapilio parodų salėje. Parodoje – kūrinių Kanados lietuvių menininkų draugijos narių ir Rimanto Rovo medžio drožinių. Parodos metu vyks ir tylios kūrinių varžytinės. Parodos atidarymas – po 9.30 v.r. Mišių.

– Anapilio knygyne gautas naujas spalio mėnesio *Lithuanian Heritage* žurnalas. Taipgi knygyne galima įsigyti žvakių kapinių lankymo dienai bei lietuviškų kalėdinių sveikinimo atvirukų.

– Mišios spalio 31, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pšezdieckienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje spalio 30, šeštadienį, 2 v.p.p. už a.a. Joną Prankaitį; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 30, šeštadienį, 3 v.p.p. už Kanados lietuvių fondo mirusių narius.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos 9.30 v.r. Jose švęsime Reformacijos šventę.

– Sekmadienį, lapkričio 7, 7.30 v.r. pamaldos su Šv. Komunija. Pamaldų metu įvyks sekmadienio tikybės pamokos vaikučiams. Po pamaldų šventovės patalpose posėdžiaus parapijos Moterų draugija.

Muziejaus-archyvo žinios

– Kapinių lankymo dieną, 2004.X.31, bus atidaryta nauja paroda muziejuje – jauno Vytauto Didžiojo universiteto absolvento Tomo Pabedinsko meniškios nuotraukos. Žaismingi Lietuvos pajūrio, laukų ir miestų vaizdai, tradicinio ir postmodernistinio fotografavimo derinys prasklaidys rudens niūrumą.

– Visi kviečiami bei raginami archyviui padovanoti išsaugotas buvusios Kanados lietuvių dienų renginių nuotraukas bei suvenyrus (bilietus, programas, plakatus), kurie bus panaudoti pavasarinės kapinių lankymo dienos parodoje.

Kauno arkivyskupijos Vaidų dienos centras \$100 aukovo V. Lapaitienė (dukrelės a.a. Dainos Lapaitytės atminimui).

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį per 10.45 v.r. Mišias giedojo Čikagos vyrų kvintetas, vad. D. Polikaicio. Ateinančią sekmadienį giedos parapijos jaunimo choras.

– Praeitą sekmadienį viso pasaulio Katalikų šventovėse buvo švenčiamas Mišių sekmadienis. Speciali rinkliava misijoms paremti bus ši sekmadienį. Visi kviečiami pagal prisidėti.

– Šią savaitę į Toronto arkivyskupijoj dirbantiems kunigams skirtus seminarus yra išvykę prel. E. Putrimas ir kun. P. Šarka, OFM.

– Šis sekmadienis yra kapų lankymo diena. Mišios Lietuvos kankinių parapijos šventovėje bus aukojamos 3 v.p.p., pamokslą sakys diakonas dr. Kazimieras Ambrozaitis. Kunigai ir diakonai šventins paminklus prieš Mišias.

– Spalio 25 d. palaidota a.a. Halina Gumauskienė, 88 m. Paliko seseris Stefaniją Dargužienę ir Emiliją Pranevičienę su šeimomis. Spalio 26 d. palaidota a.a. Nijolė Racevičienė, 74 m. Paliko seserį Birutę Vytienę su šeima.

– Vėlinių dieną parapijos šventovė bus aukojamos Mišios už visus mirusius parapijiečius. Vyks specialus visų parapijiečių, mirusių nuo praeitų Vėlinių iki šių, pamėnimas. Per Mišias giedos "Volungės" choro moterų grupė.

– Pakrikštytas Jokūbas Darius, Alicijos (Naruševičiūtės) ir Dariaus Benevičių sūnus.

– Santuokos sakramentą priimti ruošiasi Olivia Herron su Kevin Craveiro.

– Registruojami vaikai Pirmos Komunijos ir Sutvirtinimo sakramentų pasirušimo pamokoms, kurias prasidės lapkričio mėnesį. Pirmajai Komunijai registruojami vaikučiai, sulaukę 7 metų, o Sutvirtinimui – 12 metų amžiaus.

– Mišios sekmadienį, spalio 31: 8 v.r. už Rolia šeimos mirusius; 9 v.r. už a.a. Elvyrą Šelmiene; 10.45 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius, už a.a. Kazimierą Budreckį, už a.a. dr. Silvestrą Čepą; 12.15 v.p.p. už a.a. Magdalėną Pranskevičienę.

Lietuvių Namų žinios

– Spalio 24 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 170 svečių. Pranešimą padarė valdybos narys T. Stanulis. Svečių knygoje pasirašė – P. V. Hogas, K. F. Bako, M. D. August, B. J. Linartai, visi iš Toronto.

– Lietuvių Namų ir Labdaros valdybos posėdis – lapkričio 3, trečiadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Tradicinė Lietuvių Namų "Rudens popietė" rengiama lapkričio 7 d., 2 v.p.p. Bus šilti pietūs su vynu, meninė programa, turtinga loterija. Bilietus galima užsisakyti Lietuvių Namų raštinėje, tel. 416 532-3311, 416 762-1497 ir 416 769-1266 arba sekmadienio popietę metu ir parapijose.

– LN Kultūros komisija yra gavusi vertingų, naujai išleistų knygų iš Lietuvos. Teirautis tel. 416 769-1266. Taipgi galima įsigyti ar nuomoti vaizdajuosčių.

– Svetainė "Lokys" dirba šio kiadieniais nuo 12 v.p.p., savaitgalio dienomis nuo 11 v.r.

– "Lokyje" galima įsigyti medaus, duonos ir kitų lietuviškų maisto gaminių. Teirautis tel. 416 534-8214.

Spalio 31 d. Muziejaus parodų salėje Kanados lietuvių menininkų draugijos narių visi meno kūriniai (išskyrus drožinius) bus paleisti tylioms varžytinėms. Šiuo norima suteikti lėšų tolimesnei veiklai. Prašome visuomenę paremti jaunimą.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

19-tosios KRAŠTO TARYBOS 1-oji SESIJA
įvyks 2004 m. lapkričio 6, šeštadienį,
Anapilyje, Parodų salėje, Mississaugoje

9 v.r. – REGISTRACIJA; 9.30 v.r. – ATIDARYMAS, sveikinimai, komisijų sudarymas, pranešimai; 11.30 v.r. – UŽKANDŽIAI; 12 v.d. – RINKIMAI: Krašto valdybos, revizijos komisijos ir garbės teismo; 1.30 v.p.p. – KLB statuto ir įstatų pristatymas ir balsavimas; 3.45 v.p.p. – UŽDARYMAS; 4.30 v.p.p. – karšta vakarienė, programoje – Wasagos "Bočių" choras.

Visuomenė kviečiama dalyvauti

KLB KRAŠTO VALDYBA

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 30 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos viena valanda atgal.

Tėviškės žiburių administracija Kapinių lankymo dieną, spalio 31, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Jaukus vakaras

Toronto Prisikėlimo parapijos metinė vakarienė su koncertu įvyko praeitą šeštadienį, spalio 23. Keturias valandas trukusį smagų parapijiečių ir svečių bendravimą pradėjo tos parapijos tarybos pirm. Rūta Girdauskaitė, pasveikinusi gausius dalyvius ir pakvietusi vakaro programai vadovauti Giedrę Gričiūtę ir Rūtą Samonytę. Jos pristatė garbės svečius ir scenon pakvietė iš Čikagos atvykusį "Dainavos" ansamblio vyrų vieneta, vad. muz. Dariaus Polikaicio. Dainininkai Toronte ne pirmą kartą girdėti buvo vistiek labai įdomūs ir šiltai sutikti. Iki penkių asmenų sumažėjęs garsusis oktetas padainavo 15 dainelių ir vieną pridėtinę. Trys broliai Polikaiciai (Darius, Audrius ir Marius) Liudas Landsbergis ir Kasytis Šoliūnas, kai kurias dainas akompanuojant muz. Danguolei Radtke, švelniais sąskambiais, laisva nederbtina išraiška, humoristinėmis įtarpais užtikrintai valdė auditoriją, nuoširdžiai pritariančią jų pasirodymams. Ypač įdomią publikos dėmesį patraukė inscenizuota Italijos Roma, dainininkams atliekanti *Vuchella* (F. Tosti, aranž. J. Conlan) ir čia pat prie gėrimais apkrauto stalelio smagiai nuskambėjusi liaudies daina *Negerk, broleli*. Išskirtinai maloniai sutikta modernio žanro dainelė *Vieni šokam*, sukurta torontiečio E. Punkrio (žodž. E. Punkrio ir V. Pavilionio).

Malda prieš vakarienę sukalbėjo kun. Petras Šarka, OFM. Besisotinant G. Kobelskienės paruoštais skaniais valgiais, begurkšnojant vyną, pokalbį užėmė skirtas laikas greit prabėgo. Užbaigimo žodį tarė parapijos klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Padėkojo šį vakarą surengusiai visuomeninės veiklos sekcijai (vad. V. Tasekas), visiems atsilankiusiems ir per daugelį metų parapijos veiklą judinusiems. Pristatė seselę Loretą, sulaukusią 80-tojo gimtadienio. Įneštas žvakutėmis papuoštas pyragas, sugiedota *Ilgiausių metų*. Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdybos pirm. L. Matukas, padėkojęs už renginį, klebonui įteikė parapiją remiančią auką. Gerai nusiteikę dalyviai skirstėsi dalindamiesi išpužiais, kurių užteks ilgiam laikui.

Ivairios žinios

Spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-tį pažymėdami, JAV LB krašto valdyba bei Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės skelbia žiniasklaidos konkursą, kuriame kviečiami dalyvauti JAV LB apylinkių žiniasklaidos (aplinkraščių, laikraščių, elektroninių tinklalapių) kūrėjai. Galima konkursui atsitiesti ir vienkartinį (konkursui sukurta) leidinuką.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas įteiks keturių laimėtojų LB apylinkėms premijas. Premijoms skirta \$2,000. Žiniasklaidos konkurso laimėtojai bus paskelbti 2005 m. vasario 16 d.

Apylinkių žiniasklaidos pavyzdžius prašom siųsti Vertinimo komisijai iki 2004 m. gruodžio 31 d. Šiais adresais: Vidai Bagdonavičienė, T. Kosciuškos g. 30, LT-01100, Vilnius, Lithuania ir JAV LB KV sekretorei Giedrei Stanikūnienei, 329 Congnewaugh Rd., Cos Cob, CT 06807.

Red. pastaba. Kanados apylinkės pranešime nepamirėtos.

IEŠKOME AUKLĖS nuo sausio 1 d. dviem mėgaitėm 4 ir 8 m. amžiaus (Bloor ir Kipling rajone). Skambinti vakarais tel. 416 234-0998.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA

kviečia visus į
"HALLOWEEN" ŠOKIUS

Kada? spalio 30, šeštadienį, nuo 8 v.v.
Kur? Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
Kaina? \$10

Rudens popietė

Toronto Lietuvių Namuose
Vytauto Didžiojo menėje
1573 Bloor St. W.
2004 m. lapkričio 7, sekmadienį, 2 v.p.p.

PROGRAMOJE:

• Vaikučių choras "Gintarėliai" - vad. D. Grigutienė, akomp. E. Morkūnienė • Kitos staigmenos • Šilti pietūs su vynu • • Turtinga loterija •

Bilietai platinami Lietuvių Namuose tel. 416-532-3311, sekmadieniais parapijose arba skambinti tel. 416-762-1497, 416-769-1266. Įėjimas \$20 asmeniui.
Rengia Lietuvių Namai

MOKAME

2.70%

už 1 metų indėlius

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Road, Toronto
Tel. 416/532-3400

2185 Stavebank Road, Mississauga
Tel. 905/566-0006

IEŠKOME NAUJŲ MORTGIČIŲ

Premija
\$250

Ar Jūs turite pažįstamų, kuriems reikia nekilnojamo turto paskolos (mortgičiaus), ar žada savo mortgičių atnaujinti kitur? Nebūtina turi būti lietuviui - pasiūlykite jiems PARAMOS paslaugas. Mortgičiaus perkėlimas į PARAMĄ yra nemokamas - taip pat jie galės naudotis ir kitomis nemokamomis PARAMOS teikiamomis paslaugomis. Jeigu Jūs pažįstami perkels mortgičių į PARAMĄ, džingaugsis ne tik jie, bet ir JŪS. Jums bus įteikta \$250 premija! Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į paskolų skyrių: 416-207-1809.

Lietuvių kredito kooperatyvas

PARAMA

Maironio mokyklos žinios

– Mažosios Lietuvos fondas, tarpininkaujant Ir. Meiklę John, padovanojo keletą puikių knygų mūsų mokyklai: *Mažosios Lietuvos enciklopedija; Mažosios Lietuvos mokykla; Mažosios Lietuvos garbinga praeitis, liūdna dabartis ir neaiški ateitis; Muzika Mažojoje Lietuvoje*. Dėkojame.

– Ansambliis "Šešupė" koncertavo mūsų mokykloje, spalio 23 d. Šioje grupėje Darius Zimnickas vadovauja, groja ir dainuoja. Kiti dainininkai – Algirdas Zimnickas, Alicija Baranaušienė ir Daiva Valinčienė. Jie neseniai atvykę iš Punksko. Vaikams buvo įdomu išgirsti liaudies dainų bei šiuolaikinių melodijų. Ačiū jiems už atvykimą. Živilė

JOTVA CONSTRUCTION
Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Skambinti Algijui tel. 905 272-8323 arba 416 882-8531.

WATERFRONT TRAILER with 2 additions for sale in Orillia 5 min. from Casino Rama. Call John tel. 905 814-1516 (home) or 416 988-6533 (cell).

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

PUNIA CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI
vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija stropiai ruošiasi savo metinei šventei lapkričio 7 d.; ji bus pradėta Mišiomis 11 val. Po to salėje – koncertas, vaivės ir loterija. Programą ves Br. Niedvaras; ją atliks dainos vienetas "Melodija" ir sol. Ant. Keblys. Renkami laimikiai mažajai loterijai, platinami bilietai didžiai. Kad nebūtų spūsties ir nesusipratimų šventės dieną, siūloma įsigyti bilietus iš anksto. Juos platina komiteto nariai. Stalus dešimčiai asmenų galima užsisakyti pas Eugenijų Dainių, tel. 626-3564 ir Bronių Niedvarą, tel. 762-1925. Ponios prašomos iškeipti pyragų. Laukiama daug svečių ir savųjų.

Josė (D'Aoust) ir Viktoro Lukošų sūnus Mykolas-Kevin pakrikštytas Aušros Vartų šventovėje spalio 23 d. Šeimoje jau auga dukrelė Viktorija ir sūnus Andrius. Į brolyvaiko krikštynas iš Putnam, CT buvo atvykusi ses. Eugenija Lukošūtė.

Šv. Kazimiero parapijos žinios

– Šv. Kazimiero parapijos metiniai Grybų pietūs sėkmingai praėjo sekmadienį, spalio 24. Klebonas kun. Aloyzas Volskis per Mi-

šias pasakė gražų pamokslą. Dainos vienetas "Melodija", vad. chorvedžio Aleksandro Stankevičiaus, giedojo per Mišias. Į pietus suėjo daug parapijiečių bei svečių, lietuvių ir svetimauciu. Montrealio vyskupijai atstovavo mons. Andre Desroches. Atsilankė ir Montrealio Lietuvių bendruomenės pirmininkas Arūnas Staškevičius su žmona. Parapijos komitetas paruošė skanių lietuviškų patiekalų. Šeiminkės iškepė tortų skanėstų stalui. Žmonės aukojė daug laimikčių loterijai.

– Pirmas Montrealio lietuvių virimo klubo susirinkimas įvyko penktadienį, spalio 22, Joana Adomonytė su Daiva Jaugelyte-Zatkovic buvo šio klubo pradininkės. Jaunos virėjos ir jauni virėjai mokosi kaip gaminti cepelinus, kugelį, balandėlius ir kitus lietuviškus patiekalus.

– Šv. Onos draugijos susirinkimas bus sekmadienį, lapkričio 14, po Mišių ir užkandžių. Narės prašomos atsilankyti.

– Šv. Elzbietos draugijos šventės pietūs įvyks sekmadienį, lapkričio 21 po Mišių. Per Mišias giedos dainų vienetas "Melodija" ir vaikučių choras. Vadovas A. Stankevičius. Susirinkimo nebus lapkričio 7 d. V. L.

Šv. Kazimiero parapijos klebonas su dainos vienetu "Melodija" per Grybų pietus. Iš k.: Rytis Bulota, Aleksandras Stankevičius (chorvedys), Daiva Jaugelytė-Zatkovic, klebonas kun. Aloyzas Volskis, Andrija Celteriūtė-Benišienė, Harold Celterius, Živilė Jurkutė-Blayney, Alfred Palšaitis. Nuotr. V. Lietuvininkaitės

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Lietuviškų renginių tvarkaraštis

2004 metai

Spalio 31 d. – Kapinių lankymas. Vėlinės. Meno paroda Anapilyje
Lapkričio 6 d. – KLB suvažiavimas Anapilio parodų salėje
Lapkričio 7 d. – Toronto Lietuvių Namų "Rudens popietė" LN
Lapkričio 20 d. – Maironio mokyklos Kalėdų eglutės susirinkimas mokykloje
Lapkričio 21 d. – Kariuomenės šventės minėjimas LN
Lapkričio 25 d. – KLB Toronto apylinkės tarybos metinis susirinkimas LN

Lapkričio 28 d. – Pensininkų "Dainos" vieneto koncertas LN
Gruodžio 5 d. – KLKM Prisikėlimo par. skyriaus agapė
Gruodžio 11 d. – Maironio mokyklos Kalėdų eglutės mokykloje
Gruodžio 12 d. – Kalėdinis Klyvlendo ir Prisikėlimo parapijos chorų koncertas – par. salėje

Gruodžio 19 d. – Lietuvos kankinių parapijos Kalėdų eglutė – Anapilio salėje

Gruodžio 19 d. – Skautų Kūčios Prisikėlimo parapijos salėje

Gruodžio 31 d. – Naujų metų sutikimas Lietuvių Namuose

2005 metai

Sausio 15 d. – "Kretingos" stovyklos jaunimui šokiai

Prisikėlimo par. salėje

Vasario 6 d. – Skautų Vasario 16-tosios sueiga Anapilyje

Vasario 13 d. – Vyrų choro "Aras" koncertas LN

Vasario 20 d. – KLB Vasario 16-tosios minėjimas Anapilyje

Kovo 6 d. – Skautų "Kaziuko mugė" Anapilyje

Kovo 13 d. – Kovo 11-tosios minėjimas Prisikėlimo par. salėje

Balandžio 3 d. – Vėlykiniai Lietuvių Namų pietūs

Balandžio 3 d. – "Tėviškės žiburių" spaudos popietė Anapilyje

Balandžio 9 d. – Ansamblio "Gintaras" 50 metų jubiliejinis koncertas

Balandžio 9 d. – Medžiotojų klubo "Tauras" renginys LN

Balandžio 10 d. – Lietuvių Namų metinis susirinkimas

Balandžio 17 d. – "Paramos" kredito kooperatyvo metinis susirinkimas LN

Balandžio 22-23 d. – Prisikėlimo parapijos šalpos sekcijos vartotų daiktų išpardavimas

Balandžio 24 d. – Prisikėlimo kredito kooperatyvo metinis susirinkimas parapijos salėje

Gegužės 20, 21, 22 d. – Kanados lietuvių dienos Toronte

Gegužės 27 d. – Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimas

Prisikėlimo parapijos salėje

Gegužės 29 d. – Pavasarinis kapinių lankymas

KLB Toronto apylinkės valdyba

"BALTIC TREE SERVICE"

Genėjų ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagrąžinsiu jūsų kiemo vaizdą! Danius Lelis, 647 519-2299 (nešiojamas).

Paremkite Tėviškės žiburius

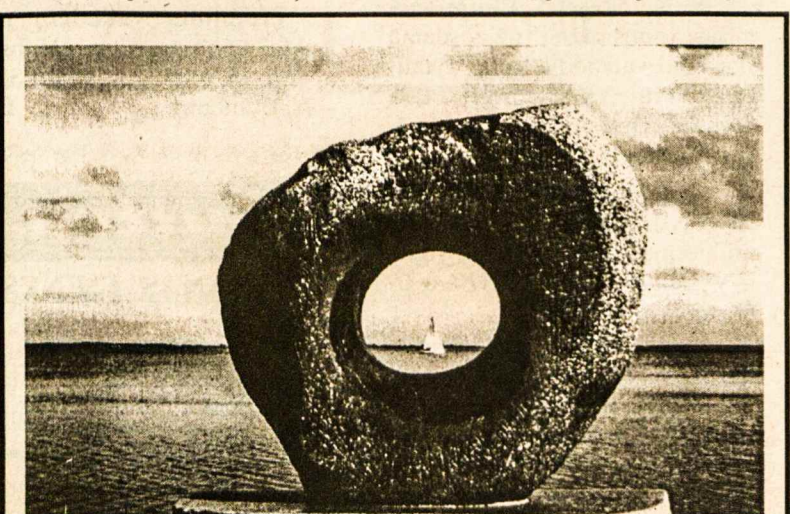
auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentinių palikimų. Iš anksto dėkingi –

TŽ leidėjai

CLEAN FOREVER. Valome kilmus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

TORONTO AUTOMATION SYSTEMS

Atlieka visus elektros darbus. Specializuojasi: vėdinime, šildyme, šaldyme, elektros instaliacijoje, signalizacijose. Skambinti Arūnui mob. 416 890-4219.

TOMO PABEDINSKO

FOTOMENO DARBŲ PARODA

"Laiškai iš Lietuvos"

~Lietuvos pajūrio bei miestų vaizdai~

KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUJE ANAPILYJE

PARODA VEIKS

nuo 2004 m. spalio 31 d. iki 2005 m. vasario 5 d.